

SZÉKELY HATÁRŐR

Veszély, — áldozatos munka, rend, fegyelem

A tétova szemléldések, a meddő várakozások, az útkeresések és fontoskodó kijelentések ideje lejárt: a Keleti-Kárpátokban megdőrdültek a fegyverek. Többé nem kétséges, hogy Magyarország és benne a székely föld sem kerülheti el egy aljas árulás folytán a hadszínterek sorsát. A harcok most már, mint legújabb jelentéseink is mondják, a Székelyföld peremvidékén lángoltak fel, a próbatétel ideje tehát számunkra is elérkezett. Isten kegyelme és hős honvédek bátor helytállása után remélhető, megrövidül ez a magyar vért és életet követelő vészterhes idő, de lehet, igen súlyos és a végsőkéig feszített erőbevetésre lesz szükség minden vonalon, hogy az ellenünk fenekedett áradatot eltorlósíthassuk. És mert a háborús helyzet könyörtelenül rideg tények elé állított bennünket, nincs többé helye a botlatásoknak, az egyéni elgondolások fontolgatásának. Aljason bűnös játék tűzhelyeinkkel, otthonmaradt hozzátartozóink sorsával, gyermekeink jövőjével és őseink hitével minden, a helyzettel való megalkuvás, a magatehetetlen kishitűség, a gyáva meghunyászkodás, ép úgy, mint a súlyos helyzetben engedelmességet követelő vezérő akarata elleni önféjűség és a külön utak keresése. Mindenne csak egyetlen szó van. Az, amelylyel megbélyegeztük délkeleti szomszédunk pálfordulását: **árulás!** Az Isten és a történelem pedig megbünteti az árulókat, a gyávákat, számonkéri tőlük a veszni hagyott tűzhelyeket, de felelőségre vonja őket a lerombolni hagyott templomokért is.

A háborús veszély tehát kemény öklökkel már a székely föld kapuit dönti. Nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy a nagyhangú kijelentéseknek, a mentimentális siránkozásoknak, a tetekben szegény, üres hazafiaskodás szótlamainak befellegzett. Vegyék tudomásul, akiket illet, hogy mostantól kezdve csak annak lehet itt szava, aki fegyverrel kezében már szolgálta, vagy most szolgálja a magyar ügyet, vagy aki idehaza kalapáccsal s kaszával kezében kétszeres munkaidővel dolgozik az arcvonalon harcoló honvéd helyett és annak családjáért is, és aki becsülettel veszi ki részét a belső, a második arcvonal minden más munkájából. Jegyezzék meg maguknak ezt mindazok, akik eddig csak szavakban, vagy kenetteljes és hazafias érzélgősségtől csöpögő dilettáns írásokban, röpiratokban „szolgálták a hazát”. Van és lesz bátorságunk,

ha kell, akár névszerint is megkérdezni majd ezeket a nagyhangú urakat, miért szedték fel már a veszély első negyed-órájában sátorfájukat és csapat-papot itt-hagyva, **k e r e k e t o l d o t t a k ?** De — illik, nem illik — megkérdezzük egyes hazafiaskodó hölgyeinktől is, hogy az üres szavakon kívül milyen szemmelátható ténykedéssel és kézzelfogható eredménnyel dolgoztak a közös ügyért. Részt vettek-e legalább egyszer tevékenyen a honvédek és sebesültjeink megajándékozására és téli ruhával való ellátására indított gyűjtésben? Milyen szervező munkát vállaltak a háborús munkaerőhiány pótlása érdekében s ha a vállalkozásig talán még el is jutottak, végeztek-e valóban a vállalt munkát? Milyen előkészületeket tettek és milyen terveket készítettek a háborús időkben különösen szükséges társadalmi segélyezés, a magárahagyott sokgyermekes székely anyák és családok támogatása érdekében? Hány gyermektelen anya végez a sokgyermekes házaknál munkát, hányan jelentkeztek hölgyeink közül a Székely Határőr Egyesületekben, hogy a nélkülöz, segítségére szoruló sokgyermekes családokat felkutassák, szükségleteiket felvegyék, gondoskodjanak azok előteremtéséről, környezetanulmányokat végezzenek, hogy tudjuk, hol kell a leg-sürgősebben a segítség és támogatás. Meglátogatták-e ezek a hölgyek legalább egyetlen hadbavonult családját, végeztek-e legalább egyetlen, magáramaradt gyermekágyas családjának házában ki-seprését, hogy más, ilyenkor el nem hagyolható házimunkákról ne is beszéljünk. Vagy talán lealacsonyító ez a közösségi szolgálat?

És megkérdezzük fiú- és leányifjúságunkat is. Elsősorban azokat, akiket naponként látni még a délutáni korzón, a cukrázdákban és városi szabadfürdőben. Jelentkeztek-e egy néten legalább egyetlen órára a kereskedésekben, az iparos műhelyekben, irodákban és más munkahelyeken, hogy a hadbavonultak helyét átvegyék s a vállalt csekély munkáért járó szerény díjazást valamely kereső nélkül magáramaradt honvéd-család támogatására fordíthassák. — Vagy talán kellemetlen a dologtól kergesült kéz s szegény, ha a munkában felpattogzik az ízléstelenül jaj-vorús káromlakk?

És folytathatnánk a felsorolást hasá-bokon át, ha a rendkívüli idők parancsolta takarékoskodás nem szabna korlátokat még az elé is, hogy a legkirívóbb társadalom- és közösségellenes esetekre rámutassunk. Olykor igen nagy önuralmába kerül a nyitott szemmel járónak, hogy névszerint is ne hozza nyilvánosságra mindazt a felháborítóan kiüt-köző és minden közösségi érzést arcucsapó magatartást, amelyet még ezekben a sorspróbáló napokban is kénytelen sokak részéről tapasztalni.

De menjünk tovább. A tavasszal a helyi katonai hatóságok kezére került egy levél, amelyet egy részében felsőbb rendelkezésre mint elriasztó példát ajtó útján is nyilvánosságra hoztak. A levél arra bujogott, hogy a címettel, hogy különféle hamis okkal igyekezzen megszabadulni a fegyverszolgálat alól. A vétkesek elnyerték büntetésüket. Azonban csak végig kell menni az utcán és megfigyelni a találkára siető jampec idegességét. Eddig valamilyen okból még elkerülte a SAS-behívó, de míg csak be nem fordul az utcasarkon, hátborzongva gondol arra, hogy éppen most kapja meg a „végzetes” negyedívet. Szíve a torkában kalapál, ha meglátja a postást. — Szencsére ez a típus is egyre fogyóban van, mert az új helyzet folytán előbb-utóbb valamennyit elér a parancs. Ez a típus azoknak a szánalmas keveseknek soraiból kerül ki, akiknek komoly beszédtema a „Béke-párt”, vagy az úgynevezett „Magyar Front” aljas felhívásai és akiket a márciusi napokban tanítómestereikkel együtt össze kellett volna szedni. Azzal a különbséggel, hogy ezek valamennyie azonnali golyót érdemelt volna, akárcsak a nemrég lezajlott németországi puccskísérlet áruló bandája. Ez az a söpredék, amely ezekben a súlyos órákban ismét Lindereket szeretne látni a hadügyminiszeri tárcák élén. Ha őket látjuk, szégyenkezve gondolunk arra, hogy az első világháború megöregedett, legendás hírű 82-es bakája esetleg e néhány szemétről ítéli meg az új székely generációt. Méltán és döbbenetesen ütközik ki belőlünk a kérdés: „talán nem fajult el még a székely vér?”

A székely földet a legsúlyosabb és legborzalmasabb veszély fenyegeti. Csaba népének ezekben az órákban méltónak kell lennie őseihez az áldozatos munkában, a belső rendben, a fegyelemben és a hősi kötelességteljesítésben. Az áldozatos, a másokért is vállalt munkával a még itthonmaradt férfiaknak, nőknek és gyermekeknek biztosítaniok kell a hadszíntérre vált területeken küzdő hon-

védet arról, hogy ő helyette is, családjáért is küzd, dolgozik a második arcvonal katonája mindaddig, amíg az elhullatott vér nyomában meg nem terem a békéhez vezető győzelem. Ennek azonban egyik legfontosabb feltétele a belső rend. Ma, ezekben az órákban nem lehet szabadjára engedni az akaratot, mert csak egyetlen akarat érvényesülhet: az, amely a veszély leküzdésében munkálkodik és kegyetlenül megtorol minden próbálkozást, mely a bevetett dolgozó és harcoló erők megbontására törekedne.

Végül pedig fegyelemre van szükség, ha meg akarjuk menteni önmagunkat. Fegyelmezzé magát az itthon dolgozó ember és ne panaszkodjék a meggyült hivatali munka miatt, a megrendelő ne élegetlenkedjék a rendelés lassú teljesítése miatt, a vevő pedig ne türelmetlenkedjék a kiszolgáló asztal előtt, hiszen most már mindenkinek két-három munkaerőt kell helyettesítenie.

De a fegyelem azt is jelenti, hogy a második arcvonal önmagát is tartsa számon. Azt, aki nyilvánvalóan szabotál, bomlaszt és árulásra szít, az első alkalommal tegye ártalmatlanná. Szabotáló és áruló az is, aki ma ünnepe l és p i h e n. Inkább vállaljuk még a hátralévő hetek és hónapok legsúlyosabb áldozatait, fáradalmait és emberfeletti erőmegfeszítéseit, minthogy a még számunkra adatott időt könnyelműen eltékozolva, majd a rabságot kelljen vállalnunk. Mert a győztes kegyetlen kártérítést követel majd a vérvesztéséért, az elvesztett munkaerőért és háborúokozta rombolásokért. Csak rajtunk áll, hogy ne vonatkozzék ránk az új „vae victis” borzalmas és kegyetlen ígéje. A legyőzött nemzetek fiainak hosszú generációi dolgozzák le majd éhbérért a pénzben megfizethetetlen károkat. Csak nem képzelet senki, hogy a győztes a maga megfoglyatkozott véreit küldi a bányák egészségtelen mélyére s a szétrombolt utak inszakasztó kubikmunkájára. Lesz ennél olcsóbb munkaerő: a legyőzött fél még egészséges ember állománya.

Nincs tehát kompromisszum, megalkuvás a sorssal: vagy küzdünk szövetségeseink oldalán, míg elérkezik a már közeli leszámolás órája, az új és győztes fegyverek csatája, vagy pedig néhány hét csak remélt nyugalmaért feláldozzuk magunk, gyermekeink, unokáink egész életét, jövőjét.

Vagy szabad élet — vagy örök szenvedés.

Mindez pedig csak azon fordul meg, hogyan álljuk meg helyünket a ma veszélyében, él-e bennünk az áldozatos munka készsége, a rend és fegyelem.

(zsidó)

Felkészülés a biztonság záloga

A háború elérte Székelyföld határait, otthonunk közvetlen közelében folyik a harc. Nem először történik meg a történelem folyamán, inkább azt mondjuk, hogy a székely nép részére ez volt az illendő állapot. Mindég készen kellett állnia a harcra és a súlyos megpróbáltatásokra. Talán egy kissé meg is feledkeztünk arról, bár a székely határőrgondolat felébresztésére az utóbbi évek során mindent elkövetünk. A felkészülés a harcra, a föld védelmére, a székelység védelmére, felkészülés a háború nélkülözéseire, első helyet kellett volna elfoglaljon életünkben.

A harc egyik következménye, hogy a nem harcos lakosságnak ki kell térnie a harcoló felek útjából, hogy életét, tudását, munkaképességét, gyermekeit átmentse a jövő számára. Nem szabad hogy az a gondolat félelmetes legyen számunkra és fel kell készülnünk lelkben és testben arra, hogy nemzetünk jövőjéért szívóssan küzdjünk. Kiállításnak nevezzük a harcok és a közvetlen veszélyeztetettség körletéből, a nem harcosok és harcoló nem szolgáló értékek kivonását.

Már maga a fogalom, a szó is — a meneküléssel ellentétben — rendet, rendszerességet és nyugalmat jelent. A kiállítás megszervezése a hatóságok feladata, de csak az összes érdekeltek felelőssége munkája biztosítja célszerű és nyugodt végrehajtását.

Legjobb, ha mindenki idejében nyugodtan felkészül lelkileg és anyagiakban arra, hogy otthonát időlegesen ott kell hagynia és mentenie kell legfontosabb értékeit. A légóalmi előkészületek során már sokszor hallottuk, hogy mit és miképpen kell menteni. Alapvetően az értékes kiállítás esetében is.

Legfontosabb a harcoló szolgáló értékek kiállítása, de ez elsősorban a katonák és a hatóságok feladata.

Az előkészületek

A jövő szempontjából legfontosabb érték a fiatal anyák és a gyerekek élete. Gondoskodásunknak és előkészületeinknek ez az alapja.

Miképp készítsük elő tehát őket az útra? Minden, ami nem az életet, az elsőrendű szükségleteket szolgálja, csak felesleges teherként, azért rendszeres elköszütés kell. Elsősorban is a legerősebb anyagból készült ruhát, cipőt, fegyvereket kell felvennünk. Takarékosnak itt nincs értelme, ha éppen az ünneplő ruhánkról is van szó.

A továbbiakban a pihenést biztosító takarókat kell előkészítenünk.

Legalább két hétre való élelmet készítsünk elő, ez tartósított legyen. Tehát készítsünk kenyeret, szalonnát, füstölt húst, tejport, teát, cukrot, stb. Mindezeket erős hámozott zsákocskába csomagoljuk. Üvegeket vinni nem célszerű, mert súlyosak és eltörnek. Evő felszerelési tárgyak, kés, kanál nélkülözhetetlenek. Edényből minél kevesebbet készítsünk elő. Szükségesek: kulacs, kis bogrács, nyeles kislábas, teafőző, úgynevezett csajnik. Más edény felesleges.

A fent felsoroltakat és a tisztálkodáshoz szükséges eszközöket, mint személyi felszerelést úgy kell összehozni, hogy hosszabb útra háton is tudjuk vinni.

Egy-egy család, vagy tízed okvetlen készítsen elő és vigyen magával darabonként elosztva fejszét, fűrészt, sekeket, köteleket.

A családoknak tízedekbe és csoportokba kell már előre összeállniuk. Ennek a székely határőr egyesületek keretében már régen meg kellett volna történnie.

Ha azután jármű, szekér is áll rendelkezésre, akkor a felszerelés kiegészítésére elsősorban élelmiszert csomagoljunk. Aztán ponyvákat, takarókat, szerzőmokat (ásót, kapát, csákányt, kalapácsot, szegőt, köteleket, fűrészt, vésőt) másházzunk.

A háború okai, céljai, lehetőségei

A háború áldozatai

Előző számunkban a mostani világháború vezető államainak alapadottságai foglalkoztunk. Mindkét szövetséges csoport mellett nagyobb számban, több-kevesebb felkészültséggel és váltakozó háborús teljesítményekkel államok sorakoznak fel. Csak éppen röviden érintjük a kérdéseiket oly mértékben, hogy a háború egyes részletkérdéseinek taglalásánál őket is figyelembe vehessük.

A KINAI BIRODALOM. A legnagyobb zárt területű állam, 5 millió négyzetkilométer területén kb. 450 millió lakosa él és harcol egymás ellen. Célok keresésében az állam nem jut túl a valamiféle állami rend megteremtésére irányuló törekvéseken. Tehetetlen, nagytömegű ország, mely mintegy prédának kínálkozva, mindig magára vonta a hódítókat, rablókat és a haszonkeresőket.

Gazdasági kihasználásában számadok óta minden nagy állam egymással versengzett.

A legutóbbi időben a kihasználásban az USA vezetett, míg nem Japán a mostani háborúban kiszorította. A piacot kereső Japán részére ez a legközelebb fekvő kihasználható terület. 1937 óta viseli ellene háborút és elfoglalta területének legértékesebb részét. Összes kiállítások birtokbavételével kizárta a versenytársakat, különösen pedig azok hadianyag szállításait a csung-kingi kormány részére, de még távol áll attól, hogy véglegesen leverje a hatalmas kiterjedésű országot.

Az USA és Japán közötti háború tulajdonképpen Kínáért, annak kihasználásáért folyik és mint eddig megállapítható, Japán győzelmével.

Kína sok évezredes nagy állam, régi kultúraterület, melynek művelődési értékeiből sokat merített a nyugati kultúra is.

A hatalmas állam erejét teljesen lekötik a belpolitikai küzdelmek, a nemzeti és kommunista harc, melynek tüzei sok rabló, tábornokok és kormányzók elvezetése alatt — süttögeti a maga pecsenyéjét — A nyársat hozzá külföldi pénz szolgáltatja.

Egy belsőleg meghasonlott ország mindig is prédája a haszonlesőknek.

Kína történelmének során gyakran magára vonta hódítók támadását, de tehetetlensége ellenére tömegével mégis mindig elnyelte a hódítókat. Nem lehetetlen, hogy a most győztesnek is ez lesz idővel a sorsa.

FRANCIAORSZÁG. Századokon át Európa vezető állama volt. A háború előtti időnkig gyarmatbirodalmával nagyságát tekintve, második helyen állt. Az anyaország 536 ezer négyzetkilométer területű, 40 millió lakossal, gyarmatbirodalma 24 millió négyzetkilométer, 139 millió lakossal.

Népi erejének hanyatlását, a birodalom hanyatlása követi. Parlamentáris rendszerében megtalálhatjuk mindazt az értelmetlen szétválást és politikai mooskot, felelőtlenséget, ami ebben a rendszerben egyáltalában elképzelhető.

Gyűlölködő zsidó vezetők és felelőtlen ügyvédpolitikusok belerángatták az országot egy teljesen értelmetlen háborúba.

Más személyes holmijáról, értékekről csak akkor lehet szó, ha a fenti szükségletekről gondoskodtunk. Háborús viszonyok között célszerű bizonyos értékeket elvermelni. A keleti népek nagy mesterei ennek, a magyarság már elfelejtette, miképp kell ezt elvégezni.

Az elhagyott falvakban maradnak az öregek, hogy óvják és gondozzák az ott hagyott javakat.

A lábasjóságok egyrészét vigyük magunkkal.

A tehenek és juhok alkalmasok erre elsősorban, mint táplálékadó állatok.

A tehenek hátára még kevés terhet is máházhatunk. Még tekintetbe jöhet a sovány srtés is a tehenek és juhok mellett.

Az összes előkészületeket idejében és nyugodtan tegyük meg, a felsorolt előkészületek elvégzése a légiveszély szempontjából is célszerű.

de a vereség sem hozott gyógyulást, mert a felelőtlen szóthúzás megmaradt és további szerencsétlenségeket zárdított az országra.

Megvesztegetett áruló politikusok, nagyraavagyó, elvakult, engedetlen, áruló katonák felkínálták Franciország testét hódításnak, melyen keresztül rablók törnek rombolva Európára

és elsősorban kíméletlenül tapossák szét a francia gyarmatbirodalmat és most magát az anyaországot is.

Okulásul elrémítő példaként külön cikkben kellene politikájával foglalkoznunk.

OLASZORSZÁG. Feltörő, feltámadó országnak látszott, de a nép nem tudta követni zsenális vezérének magasszárnyakú politikáját, nem vállalta a harcot, az áldozatot, hogy

döbbenetesen aljas árulás után elbukva, mindent elveszítse,

amit évszázados felemelkedése során elért. Tanulsággal szolgálhat, hogy

a legsúlyosabb áldozat is kicsi a győzelemért.

Tulajdonképpen vétett ama politikai alaptétel ellen, hogy mint a tengerek felől könnyen sebezhető ország, nem folytathat külpolitikát a legerősebb hatalom, Anglia ellen. De az egyseges harcos akarat és áldozatkészség a fenti politikai alaptétel ellenére is győzedelmeskedhetett volna.

HOLLANDIA. Századokkal ezelőtt tengeri nagyhatalom volt. Anglia ellenében a tengereken, de az legyőzte. Népeinek szorgalma és Anglia jóakarata gazdag gyarmatbirodalmat biztosítottak részére. Ez kényszerűen előírta számára, hogy Anglia oldalán álljon. Gyarmatbirodalma Japán prédája lett, jövője kilátástalan, mert az esetleg visszafoglalt birtokait Amerika bizonyosan nem adja vissza.

BELGIUM. Anglia hódítója az európai szárazföldön, sarokpont, kapu, melyen át a Brit birodalom katonailag beavatkozik Európa életébe. Nem kerülhetett el, hogy harctér legyen.

NORVÉGIA. 3 millió kis állam, a világ tengerei fuvarosa. Amíg a tengereken Anglia az úr, csak őt szolgálhatja.

DANIA. 4 millió kis állam. Európa gazdasági mintáállama. Földrajzilag Németországhoz tartozik, azonban gazdaságilag Angliához illt, így tulajdonképpen most német megszállás alatt semlegesnek mondható.

JUGOSZLÁVIA. 267 ezer négyzetkilométer területű, 15 millió állam. Az első világháború után a kis Szerbiából nőtt naggyá. Horvátország, Bosznia és Montenegró kényszerrel a szövetségével. Szávna harcának eredménye volt az ország nagybővödése, de vezetői rossz belpolitikájával és értelmetlen külpolitikával súlyos pusztulásba döntötték az országot és népét. Bel- és külpolitikai viszonyait külön tanulmány tárgyává kell tennünk, mert okulásul szolgálhat minden nemzet részére.

Jugoszláviának minden lehetősége megvolt arra, hogy a mostani világháború

Ha el kell hagynunk otthonunkat, mindennél fontosabb a fegyver és a rend. A családok és tízedek szorosan tartanak össze, segítsék egymást. Minden csoportnak legyen vezetője, akinek mindenki ellenmondás nélkül feltétlenül engedelmeskedjék. Ugyanígy feltétlenül engedelmeskedjék kötelező a többi vezetőik iránt is.

Senki számára ne legyen félelmetes az a gondolat, hogy otthonát, vagyonát ott kell hagynia. Aki lelkében és testben felkészült a nehéz időkre, az meg is fog birkózni a nehézségekkel. Az anyagi javak pusztulása se rémítsen meg senkit.

Ha megmarad az ember, a dolgos kezek és megmarad a föld, mindent hamarosan újjáépíthetünk.

Fegyver, rend, nyugalom és áldozatkészség legyen most jelszavunk.

6. Kínáról.

Politikai céljai 1919-ben megvalósultak. Minden erejét belügyeinek és gazdasági ügyeinek rendezésére fordíthatta volna. Ehelyett

könnyelmű, megfizetett puccsisták, mint az angol politika játékszerei, megalapozatlan nagyhatalmi nagyságtól vezettetve, belerántották az országot a háborúba.

A hadsereg a németekkel szemben gyorsan bukott. De ennél súlyosabb kihatású, hogy volt területen most mindenki háborúja folyik mádenki ellen. Ennek során a kommunizmus, a nemzeti szerbek, a horvátok, a szerbek, a kisgárdák és munkások, az iparosok és földművesek, a városiak és falusiak halomra gyilkolják egymást — a gyermekeket és nőket sem kímélve. Ráadásul még a szövetségesek is bombázzák városait. Egyik banda az angol szolgája, másik az orosz, harmadik a horvátot, negyedik a németet, ötödik, de egyik sem a nemzetet és mindegyik gyilkolja a többi banda embereit, pusztítja lakóhelyeit. Folyik a testvérgyilkolás! Elrettentő és intő példa kellene legyen ez számunkra is, hogy hova vezethet az egység hiánya.

9. GÖRÖGORSZÁG. 7 millió lakosú, tengerparti ország. Mint ilyen, Angliát kell, hogy szolgálja, annak régi, állandó szövetségese. Anglia a mostani háborúban Görögországot is cserbenhagyta, a németek 1941-ben leverték, megszállták. De ennél nagyobb szerencsétlenséget jelent az ország, hogy ott is szödos kommunizmus és angol hadon tartott bandák

pusztítják a lakosságot, saját testvéreiket. Következő számunkban Lengyelországgal folytatom a számbavételt. Lengyelország Európában legerősebb állam, melynek orszáát vizsgálva, alkalom kínálkozik tanulmányozni.

úgyan a rossz belpolitika

és a rossz belpolitikával milyen lehetetlen, és telmetlen, az országot és népet tönkretérő belpolitikát folytattak a nemzetáruló politika szödhámsók.

Új magyar hősök

PÁLFI MATTYÁS főtörzsőrmester, az egy marosvásárhelyi egységünk kötelékében küzd Kárpátok előterében. Az ellenség előtti tanúsított vitéz magatartásáért Magyar Királdi Vitézségi Éremre terjesztették fel.

1944 május 3-án Bialobereznka községben főből álló járművével egy partizánoktól meg szállított házon rajtaütött és az ottlévő hét partizánt elfogta és lefegyverezte. A partizánok között két tiszt is volt. A foglyok hátrautazása közben húsz tagból álló, géppisztolyokkal felszerelt újabb banda támadta meg őket, hogy a foglyokat kiszabadítsák. Mialatt a jármű tagjai a rajtaütő partizánokkal felvették a harcot, Pálfi főtörzsőrmester az időközben társaiak segítségével kiszabadult és támadni kezd szülő hét partizánt ártalmatlanná tette, majd járőrrel a bandát is megsemmisítve, fegyverek, kézigranátok szálmányával emberrel veszteség nélkül bevonult egységéhez.

SZILÁGYI KALMAN vezető szintén a egyik marosvásárhelyi alakulatunk kötelékében harcol. 1944 június 1-én az ellenség előtti tanúsított vitéz magatartásáért Magyar Nagyzsid Vitézségi Éremre terjesztették fel.

Winitzól délre egy ellenséges támpont elvállalkozást hajtottunk végre. A vállalkozás szakaszba Szilágyi önként jelentkezett és a láltmegtető bátorsággal harcolt. Rajával ut ellenállt és erősen tüzelő orosz fészek mögé férközött, majd mit sem törődve az orosz egyre fokozódó tüzzáporával, a megsemmisítésre kijelölt és megerősített házat társaiat megrohmozta és sikeresen működtött körül a ház és a mellette levő löszerraktár felrobbantásában. A robbanás a házban még ellegyűlés és szorult helyzetükből menekülést megkísélt oroszokat mind megölte.

A távolkeleti háborús helyzet

Japán és a távolkeleti helyzettel kapcsolatban részletes helyzetismertetések, hírek és tudósítások ritkábban jelennek meg a napilapokban. E térség időről-időre adódó hadihelyzete tekintetében teljes szabadságot élveznek a boruló hírmagyarázók, de a lelkes derültők is.

A magyarországi lapok a rövid hadijelentések kivül alig ismertetik a távolkeleti helyzetet. Az 1941. évi nagy Japán győzelmek feledésbe mentek, az elmúlt zsidó éra liberális mikereivel foglalkozott feltűnően. Ennek kömapisajtója pedig az angolszászok 1943. évi vetkezében nagy japán vereségek hite terjedhetett el a közvéleményben.

A mostani helyzet megvilágítása érdekében meg kell emlékeznünk az előzményekről:

A japán-kínai ellentét

régi keletű. A gyorsan feltörő Japán, terjeszkedésre kényszerítve, életrevaló politikával elősorban a legközelebbfokú ázsiai partok, az óriási kiterjedésű Kína birtokai felé fordult.

1894-ben háborút indított ellene és elszakította tőle Koreát, vagy másnéven Chosent (Lásd vázlatot).

A Kínai császárság belső ellentétét jól kihasználta és az 1905. óta tartó belső zűztesésében is bizonyosan tevékeny szerepe volt a japán politikának. A jelenlegi ellenfél, Csang-Kai-Sek is japán iskolát járt, de elfordult tőlük.

A cári Oroszországnak Szibériából is meleg tenger felé irányuló terjeszkedése szembetalálkozott a japán törekvésekkel.

Az 1905. évi háború Japán győzelmével végződött, ennek eredményeit azonban az angol-amerikai nyomás miatt kihasználni nem tudta.

A Kínai birodalom szétesési folyamata során 1914-ben Japánnak sikerült önállóságra segíteni Mandzsúriát (1,200.000 négyzetkm. területen 37 millió lakosa van), és

ezzel ütközőállamot teremtett Oroszország felé,

az az oroszok ugyanakkor Mongóliában szereztek befolyást. Ezáltal összeütközési terük bizonyos fokban elhatárolódott, sőt miután az orosz most nyugat felé fordult, Japán erővonalai pedig délre mutatnak, az érdekellentétek lecsökkentek. Ez a magyarázata a két birodalom között fennálló barátságos viszonyoknak, bár ellentét és egymással harcban álló szövetséges csoportokhoz tartoznak.

Ebből is kitűnik, hogy a nagy államok szövetségei csak esetlegesek, csak a pillanatnyi legadódó közös célokat és érdekeket szolgálják,

a szövetség nem korlátozza őket abban, hogy mindenik a maga önző útját járja.

Külpolitikában nincs önzetlenség és barátság, csak időleges érdekközösség.

Igy kezdődött

Japán 1937-ben ismét megtámadta Kínát, elfoglalta régi fővárosát, Peking-et, a híres nemzetközi kikötőt Shanghai-t és az új fővárost Nanking-ot is, ahol nemzeti ellenkormányt alakított. Ezután az angolszászokkal háborúba keveredve, megszerezte magának Kanton városát, valamint Honkong angol kikötőt is és

ezzel elvágtá Kínát a tenger felől az angolszász hadianyagszállításoktól. (Lásd vázlatot.)

Japán a továbbiakban elfoglalta az amerikai tulajdonban volt Fülöp-szigeteket, majd a bevetetlenség hitt Singapore angol támaszpontot. Ezután Ausztrália felé tört előre a holland és angol birtokban lévő Szumátra, Jáva, Borneo, Celebes és Újguinea szigetek elfoglalásával. Megvetette lábát a Salamon szigetek, a portugál birtokot képező Timor szigeten és elfoglalta az előugró amerikai támaszpontot, Guam-ot a Marian szigetsarból, majd meglepő, huzásosan merész rajtaütéssel az északi, Aleuti-szigetektől Attu támaszpontot. Ez utóbbi eleste az amerikai közvéleményben nagy viharokat támasztott.

Érthető, hogy ebben a hatalmas hódításban kifulladás, a végcél, Ausztráliát már nem támadta meg, hanem a szigetvilág anyagi kincseinek,

főleg az eddig teljes mértékben nélkülöz-

zott olaj és kaucsuk kitermeléséhez látott és megkezdte új területein a berendezkedést. Ehhez jól kihasználta azt az időt, melyet az amerikaiak ajándékoztak neki, azzal, hogy Európa ellen fordultak. A fehéremberfajták testvérharcából Japán húzza a nagy hasznot.

Először az angolszászok a kikötők elvesztése után Burmából, a sokat emlegetett burmai úton még szállították a hadianyagot a Csungking-i kínai kormánynak, Csang-Kai-Sek-nek. De a japán csapatok trópusi erdőségeken át vezetett, merész előretöréssel elfoglalták Burma angol tartományt és elzárták a Burmai utat, sőt ez év tavaszán indiai szabadságcsapatok segítségével Indiába is betörték. A legutóbbi időkben Japán ismét Csungking-Kínát szorongatja.

Az angol-szász ellentámadások eredményei

Közben megindult az angolszászok, főleg Amerika ellentámadása. (Lásd vázlatot).

1. számmal jelzett támadásuk Guadalcanal sziget, a 2. számú nyíllal jelzett pedig Bougainville sziget ellen irányult, melyeknek elfog-

lalását nemcsak az angolszászok, hanem a magyar nyelvű lapok szintén nagy győzelmiént hirdették és sokat írtak az Új-Guinea-i — 8. számú nyíl — sikerekről is. Az ott megindult szövetséges ellentámadás nagy veszteségeket hozott az angolszászokra, irányában azonban hatástalan, mert ebben az irányban évtizedek mulva sem jutnának el Japán közelébe.

Az utóbbi napokban a Mariana szigetsorban — 4-es nyíl — Saipan és Rota támaszpontokat foglaltak el az amerikaiak. A japán védők az ellenségnek nagy veszteséget okozva, az tuolsó emberig ellentállottak. Ezek a szigetek még 2000 km-re vannak Japántól. Attu sziget visszafoglalása — 5-ös nyíl — jelentéktelen eredmény. Az Indiából megindított ellentámadás — 6-os nyíl — a burmai út felzárkódását célozza, mert az angolszász hadianyag szállítására megnyíló úton — angol szokás szerint — a kínaiakat lehetne harcba segíteni, hogy Anglia és Amerika helyett vérezzzenek. Közben Japán alárendettebb tengeri erővel rá-rácsap az angolszász tengeri erőkre, nagy veszteségeket okoz neki, de főerőit még nem játszotta ki, azokat gondosan tartalmakolja és erősíti. Így festenek az angolszász ellentámadások hargosan hirdett eredményei.

Vizsgálju meg a lehetőségeket

(A vázlat a lehetséges angolszász támadásokat szaggatott nyíllal és A—D betűkkel jelöli).

Kétségtelen, hogy Japán legyőzésére az anyaországot kellene megtámadni.

Amerika részére a legrövidebb út az északi sziget-sor mentén haladhatna, — A. nyíl — azonban csak nyáron használható.

Legrövidebb és leghatásosabb volna az Oroszországból kiinduló támadás, — B. nyíl — itt azonban Mandzsúria, mint ütköző állam védi Japánt és Oroszországnak most nem is érdeke egy innen indítandó támadás, ezért

ebben a térben még légitámaszpontokat sem enged át Amerikának.

Igen hatásos lenne a Japánok Kínából való kiverése — C. nyíl. — Ehhez oda nagytömegű hadianyagot és hadsereget is kellene szállítani, de az összekötő útvonalak japán kézre kerültek. Légitámadásokat lehetne ugyan ebből a térből is indítani, de a mostani helyzetben itt is 2.000 km-re vannak a japáni szigetek, így

a gépeknek 4.000 km-es holt útát kell megtenniük.

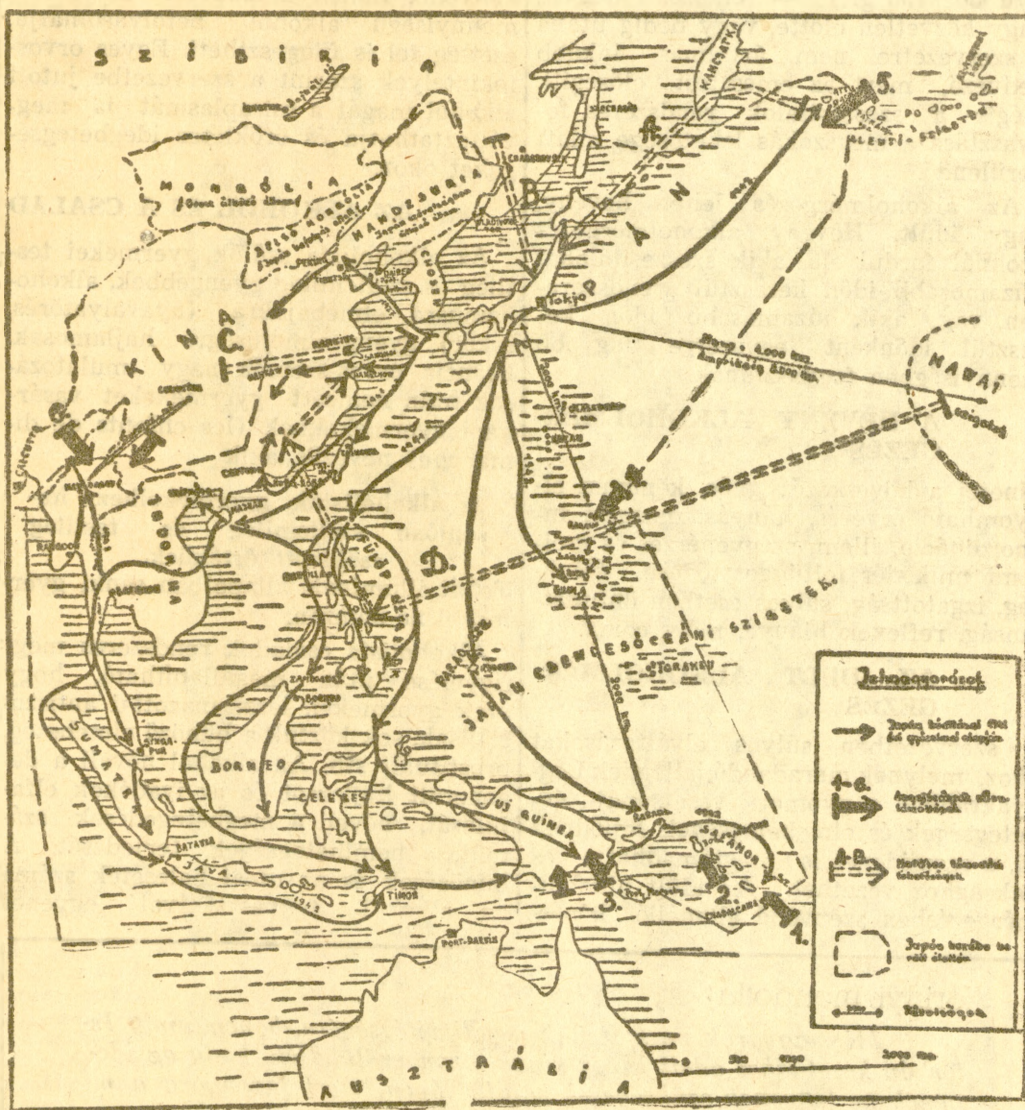
Legutóbb történt is erre kísérlet. Kisebbarányú légitámadás volt: ebből a térségből sok veszteséggel és kevés eredménnyel.

Hatásos angolszász támadási irány a D-vél jelzett is. Itt a Fülöp-szigetek visszafoglalása derékba fogná Japán új birodalmát és Kínát a birodalom központját is meg lehetne közelíteni. Amerika most ezt az irányt szorgalmazza a Mariana szigetek elfoglalásával. Ennek az iránynak nehézségei könnyen elképzelhetők, ha megemlítjük, hogy az amerikai szárazföld 8.000 km-re, míg

a nagyobb támaszpontot jelentő Havai-szigetek 4.000 km-re vannak az elérendő céltól és közben ott áll még töretlenül, nagy harcerőben a japán tengeri- és légi haderő

ügyes parancsnokaival és áldozatkész katonáival. A komoly és nehéz harcok tehát még hátra vannak!

Ezredes

Erdély legendás védőre...

Talán sohasem volt ennyire szükséges, mint most — a lét és nem lét gigászi harcában — a nemes multba visszatekintő erőmérésre. Történelmi nagyjaink emlékének megbecsülése számos esetben adott hitet és bizakodást elesetté-
günk óráiban, ugyanígy szolgáltatott örömet számunkra akkor, mikor báris nyugalom napjait morzsolgattuk.

Erdély legendás védőre, a magyar honvédség gyalogságának védőszentje: Szent László példátadó, esodákkalteljes élete már kétszázötven esztendőn át sugározza felénk önfeláldozó tettekre serkentő fényét.

Szent László nyomdokain haladva, több történelmi jelesünk emelkedett a nemzeti megbecsülés magaslatára és vitte diadalra hazaszeretettünk hevével meglobogtatott harc zászlóinkat. A nagy szent király harcos szellemének irányító sugallata ma is átlengi lelkünket: oktat, tanít és örökös, hogy pillanatra sem szűnjék meg bennünk az, ami egyedül képes számunkra a nemzeti szabadságot biztosítani; a hazai rög mindenkefeletti szeretése. Nagy multú nemzet jogos bizakodással tekinthet nagy jövő elébe. Ennek tudata adja, hogy honvédek között oly szilárdan feszülnek a határokat oltalmazó fegyverek.

Tudunk és képesek vagyunk hinni abban, hogy mostani helyzetállásunk gyümölcseként megkapjuk nemzeti fennmaradásunk jutalmát.

Karddal és keresztrel a kézben harcolunk, mint ahogy szent László tette. Kelet hágaín túl küzdő minden katonánk szívében ott él a győzni akarás nagyszerű érzése, mert a mult ékes köveiből építünk magunk köré bevehetetlen védőfalat a csüggedés és gyáva megalkuvás ellen.

Nekünk csak győznünk lehet harcainkban, mert ezt követeli tőlünk a multból felénk magasuló kötelezettségünk és ezt várja tőlünk fegyvereink védőre: Szent László is.

Hogyan is élhetnénk tovább barbár gyilkoktól leverten? Hiszen sárba kevernénk fénylő keresztjeinket és csak szánandó kérdés lenne a világ előtt, nagyjainkra való minden visszaemlékezés.

„Nekünk mindig harcolnunk kellett.” Minden harcunkból él bennünk a győzni akarás. Példák lebegtek szemünk előtt. Ezekhez igazodva nyertünk sok csatát és nyerünk a jövőben is, mert ez létünk örök feltétele. Magyarok vagyunk! Emlékeztet tartunk: közénk idézzük Erdély legendás szentjének Szent Lászlónak szellemét, hogy bebizonyíthassuk, nem vagyunk hitványabbak elődeinknél és megérdemeljük a dicsőséges multat, a büszke ösöket, megérdemeljük a jövőt: a kétszázötven esztendőt.

Kálmé.

Tölvonásor

A XVI. században a magyar gyümölcsösök bűmüljék a külföldi fejedelmek. A bécsi udvar tagjai és örökös tartományok urai nálunk szereztek be gyümölcsfacsémelvényeket. Mária királyné még Brüsszelbe is tőlünk vettelt oltóágakat. Némelyik magyar gyümölcsfaj egész Európában elterjedt. Amint Miksa király levelei mutatják, a hazai gyümölcsfajok magyar nevei a külföldön is ismeretessé lettek.

Kertjeinkből sok virág és gyógyfű a került külföldre. A Habsburgoknak leghíresebb kertje ezelt négy száz évvel az ugynevezett „Neugebaude” volt. Ez az olasz módra készült óriási kert korszakot alkotott a német kertészet multjában. A német trók foglalkoznak is vele eleget, de egyikük sem említi, hogy Miksa király a magyar kertekből vitte oda a csémelvényeket.

★

A szabadságharcban Bem mellett vívó küzdő és a szabadságharc leverése után kővándorolt Czecz János honvédtábornok szervezte meg az argentinai hadsereget. A magyar katona tudását mindenütt megbecsülik.

★

A porosz lovasságnak a megalapítása magyar névhez fűződik. Az első porosz huszárezredet magyar huszárok, Hódász Zsigmond alapította.

Jéggelvert földeken

Írta: Kásás Andorné

Sápadt arccal lázas szemekkel és, horpadi mellel ment a sorozó-bizottság elé. Fekete ünneplő ruhájának hátán keresztül domborúan feszült elő a kegyetlen púp, mint az eltorzult gerinc messziről kiabáló fájdó jele. Olyan volt, mint valami vézna teve. Testének meggörbült váza mindenütt részvétet és sajnálatot váltott ki az emberek közül. Ő volt az összehasonlítás eleven eszköze, kinek láttára mély sóhajtással adott hálát az Istennek minden egészséges ember, hogy épnek született.

Vékony tagjai és beesett sovány arca nem árulták el a benne élő nagy erőt. Nem izmok és inak feszítő vadsága adta lényének csodálatos szívósságot, hanem lelkében lobogó mohó tűz; az élet, a létezés akará-
sának nagy és győzedelmes lángja.

Vele egykorú társai dagadó erőből feszült izmokkal sorakoztak fel mellette a sorozó-bizottság előtt. Olyan volt közöttük, mint egy diadalmasan viruló, sűrű farsorba plántált nyomorúságos apró bokor.

Kezdetét vette a vizsgálat. A többiekkel együtt ő is az öltöző-fülkébe ment és levette ruházalt. Testének arányain látni lehetett, hogy derék szép szál ember lett volna, ha csorba gerince nem veti el a nővérs irányát. Dehát ezen nem lehet változtatni.

Ugy lépett a sorozó-orvos elé, mint aki már tudja, előre az eredményt. Mégis a lelke mélyén valami csodára várt. Háttha a görbült csontok kisimulnak, háttha jótékony homály száll az orvos szemére és kimondja rá a nagyszót; „alkalmas”. Katona akart lenni. Harcos! Küzdő a tűzvonalban. Férfi, kire biztosan számíthat a Haza.

— Harangozó Balázs, — hallotta nevét az orvos ajkairól és utána kevés szünettel — alkalmatlan. — Ugy érezte, hogy a vére egy pillanatra megszűnt keringeni. Szédülő fejjel és remegő szájjal fordult az orvos felé:

— Talán mégis... kivételesen.

— Nyugodjon meg fiam, — mondta az orvos jószándékúan. — Szervezete nem bírja el a katonaélet szabályait. Így is sokat tehet a haza érdekében. Dolgozzon mint polgár becsületes lélekkel tovább; legyen a munka harcosa.

Nem is tudta, hogyan került el onnan. Mint valami alvajdó, úgy ment végig az utcákon. Hű reménykedés volt az, amiben bizakodott. Nem lehet belőle katona sohasem, mert a természet megtagadta tőle a legnagyobb kincset; a töretlen, hibátlan testi erőt.

Gondolatban már sokszor jött kint a harcmezőn. Lehunytt szemekkel át ment átelt sok kemény csatát. Harcolt és vérzett. Sáros bakancsokkal, acél sisakban törtetett előre, mint hősi mesék díszes vitéze: a honvéd. Küzdött és győzött. Keskeny mellének bedülledt árka kidomborodott és tűndökölt rajta az érem-ezüst. Sorsának szégyene, az átkos nagy púp eltűnt, s helyette hátához szürke hátizsák feszült. Ment, mentelt — mint a többiek, annyi százan — dalolva, vígan. Lelkes lányok, kipirult asszonyok szórták eléje a sok színes virágot és éljenzték szeretetük melegével.

Szépek voltak ezek az álmodozások. De annál fájóbb a felelősség. És hogy most kimondták rá a döntő szót, most érezte teljes mértékben létének bús nyomorúságát. Kicsordult a könnyű égő, két szeméből és befogta száját görcsös kezekkel, hogy ne törjön ki szóval onnan panaszkodás.

Nem tudott, nem akart otthon maradni. Vásárolt kenyeret, hagyományt, kolbászt és mint társatán vándor megindult egyedül, ki a harcmezőre.

Utazott vonaton, parasztszekéren. Gyalogolt sárban, hóban, erdőn, mezőn. Surrant, szökött, lopakodott. Vitte a vágya és vitte a lába. Utjában néha itt-ott pihent. Aludt az isztálló nedves szalmáján és aludt padlások szándozott glén. Ment, mindig csak előre. Éjjel és nappal sokszor egybefolyt neki. Fel-törő láztól sebes lett az ajka, hústalan csontjain lötyögött a bőr... Fázott, didergett, éhezett sokat, de megérkezett.

Apró fenyőerdőn törtetett keresztül. Itt már látta a múlt csaták jelét. Előbb üres konzerves doboz öltött szemébe, majd kilőtt golyók, elhányt szerelvények hevertek útjában szerte-szét. Talált egy orosz katona sapkát és kardot, mit a menekülő ellenség elhagyott. Magához vette mindkettőt. A

sapkára nemzetiszínű szallagot kötött és úgy tette fel a fejére. Nemez kalapja a hóban maradt. Most már volt fegyvere is. Érezte, hogy harcolni képes vele. Katona lett! Egy szál karddal fog majd küzdeni, mint Árpád és a többi ősmagyar. Meggyengült karja új erőre kapott és ment büszkén, katonásan. Egy... kettő... egy... kettő, bal... jobb. Kihúzta magát, elnyúlt kabátjáról lefeszült a gomb. Törődik is ilyesmivel az, aki csatába megy!

De jött az este. Hideg borzongás rázta a fák ágait. Felsírt a szél és mint nesztelen szárnyú madár a tájra ereszkedett a fagy. Megrázkódott. Átfázott tagjait sziporkázó tüzként futotta végig a forróság. A vére küzdött a fagyás ellen. Nem, nem szabad itt megfagynia! Most itt a célnál. Léptei olom-má nehezültek, bágyasztó érzéktelenség nehezdedt küzködő agyára. Markolni akarta kardjának hideg vasát és almos erőtlenség-gel a csontkemény hóra dőlt.

Cserkésző magyar járőr találta meg félig megfagyottan. Kemény munkába került esz-néltre térítse. Mikor ereiben ismét szabálya-lyosan keringett a vér, pokrócba takarták és táplálékot adtak neki. Balázs mohón ette az izes falatot és boldogan látta, hogy katonák közé jutott.

Talán most már igazi katona lehet! Barátságos arcú főhadnagy lépett be a fedezékbe és Harangozó Balázshoz fordult:

— No fiam, most beszélj! Hogyan kerültél ide?

Balázs elmondta egész történetét. A főhadnagy szeretettel meghallgatta és határozott:

— Hát Balázs, amint talpradillál szépen hazamész. Lásd be, hogy ez a helyes cselekedet.

Ezzel befejeződött a kihallgatás. Harangozó Balázs szomorúbb volt, mint valaha. Hát mégsem lesz belőle katona? Mehet haza talán már holnap.

Az élet könyvében azonban más volt írva Harangozó Balázs neve mellé. Másnap délután heves ágyútűz zúdult a honvédek felé. Lőtt az orosz eszeveszetlen. Fűtött, süttött a sok golyó, kelepelt a gépfegyver pergő nyelve, robbant a gránát. Valamit takar ez a bolond lövöldözés! De mit? Ezt meg kell tudni.

A főhadnagy önkéntes vállalkozókat keresett és már el is indult egy székely legény az ellenség kikérmelésére.

Leszállt az este. A lövöldözés szakadtlanul tartott. A főhadnagy táncsövével figyelte a terepet. Harangozó Balázs is előbújt takaróiból és kilesett a fedezékből. Fényszóró éles fénye szántott végig a havas mezőn és megakadt egy bukdácsoló alakon.

— A mi emberünk! — kiáltott a főhadnagy. — Ugy látszik megsebesült. Segítség kell neki! Már ugranának huszan is, de ret-

tenetes erővel megújul a lövöldözés. Minden lépés biztos halál. Kicsit várni kell. Balázs is látja már a hóban a dülöngő, véres honvédet. Tudja, hogy fontos a jelentése. Gondolkodás nélkül ugrik ki a fedezékből és fut a katona felé. Ütést érez a vállán, majd tépő szaggatást a gyomra táján. Odaér a katonához. Föléje hajol. A honvéd haldokolva súgja neki:

— Ellenséges. gyalog. ság... felvonult... az... erdő mögött... Próbálja emelni a katonát, de nincs ereje hozzá. Semmivel sem törődve lohol visszafelé. Körülötte porzik a hó, csapkod a golyó.

Kezét fájó gyomrára szorítja és újat kötött vér buggyan elő. Visszaér és tovább adja a felderítő jelentését és összefoglalást.

Sikerült megelőzni a vonuló ellenséget. Hajnalig tartott a kemény harc és győztek a honvédek.

Harangozó Balázs fakó fehéren feküdt a fedezékben, mikor a főhadnagy visszalért. Mosolygó vídám arcán látszott, hogy már túl van a földi fájdalmak érzetén.

— Ugy-e most már katona vagyok, Főhadnagy Ur? — kérdezte.

— Katona vagy fiam. Mindig is az voltál. Hidd el nekem — felelt a tiszt meghatoltan.

— Hála érte Istennek, — mondta a fia és szeméi lecsukódtak. Odakint kürt szava harsant, de Balázs azt már nem hallotta. Valahol messze nagy, fényes úton haladt. Férfias erőből feszülő mellén aranyos érem tündökölt. Az érem vakító lapján lángoló betűkkel ragyogott e szó: hazaszeretet.

AZ ALKOHOL ÁRTALMAI

Írta: Dr. Csutak Gyula orvos-hdgy.

Az alkoholizmus egyike azon népbetegségeknek, mely népünket legjobban fenyegeti. A szeszitalok — mint ismeretes — alkoholtartalmuk miatt károsak, sőt veszélyesek a fogyasztók egészségére. A népünk által fogyasztott szesz-ital-féleségek a különböző párlatok pálinkák, bor, sör likör és aperetivék. Alkoholisták azok, akik szeszitalokat naponta fogyasztanak kisebb-nagyobb mennyiségben, de azok is alkoholisták, akik ezekből az italféleségek-ből csak nagyobb időközökben, de egyszerre nagy mennyiséget fogyasztanak.

Férfiak általában a könnyű borokat, pálinkát és a sört fogyasztják, míg a nők inkább a nehéz borokat és liköröket kedvelik.

A kis mennyiségben fogyasztott szeszital — egy kispálinkáspohárnyi pálinka (20 gr.), egy borospohárnyi könnyű bor (50 gr.) — étkezés közben, vagy közvetlen előtte, vagy pedig utána a szervezetet nem ártalmas, inkább kedvező, mert az emésztést elősegíti, mégis a szeszitalok rendszeres fogyasztása a megszokás lehetősége miatt kerülendő.

Az alkoholmérgezés lehet heveny, vagy idült. Heveny alkoholmérgezés azoknál fordul elő, akik szeszitalokat húzamosabb időn keresztül rendszeresen, vagy akik húzamosabb időn keresztül időnként egyszerre nagyobb mennyiségben fogyasztanak.

A HEVENY ALKOHOLMÉRGEZÉS

tünetei a következők: gyér, könnyen elnyomható érverés, hányás, mozgási inkoordináció, illem, szívenérzet és szellemi működés felfüggesztődése, élnétség, izgatottság, súlyos esetben öntudatlanság, reflexek hiánya, mély coma.

AZ IDÜLT ALKOHOLMÉRGEZÉS

a szervezetben súlyos elváltozásokat okoz, melynek maradandó jellegűek. Leggyakrabban a gyomor-, vese-, máj-, érbetegségek és elmebetegségek fejlődnek ki, a szemideget is megtámadhatja és vaksághoz vezethet. Az idült alkoholmérgezésben szenvedő ellenálló kó-

sége fertőző betegségekkel szemben csökkent, szellemi látótere leszűkült, felfogása, memóriája romlik, erkölcsi érzelme, szeméremérzése tompult, családját, munkáját elhanyagolja, gyakran elmeegógyintézetben, vagy börtönben folytatja, vagy végzi be életét.

A különböző fajtájú italok más és más szerveket támadnak meg. A bor mértéktelen élvezete a máj, vese zavaraihoz és a bőrbetegségek bennülszájához vezet, a sörivők elhízhatnak és ezzel kapcsolatos ártalmakban szenvednek, a pálinka élvezőknél szívizom elhajlással és delirium tremenssel találkozunk. Az alkohol mérge, amely a szervezet sejtjeinek működését akadályozza.

Ha nagy mennyiségben jut a szervezetbe, a sejtek pusztulásához vezet.

Az alkoholra az idegrendszer a legérzékenyebb. Ennek működését már kis mennyiségű alkohol befolyásolhatja, esetleg fel is függesztheti. Egyes orvos-tekintélyek szerint a szervezetbe jutott alkohol magát a csiraplasmát is megváltoztathatja és örökletes idegbetegségeket okoz.

AZ ALKOHOL ÉS A CSALÁD

Az alkoholista szülők gyermekei tesztileg és szellemileg gyengébbek, alkoholizmusra, elmebajokra (nyavalyatörés, eskór) gyengeelméjűsége hajlamosak. Francia orvos-szerzők nagy mulatozások után nemzett gyermekeket vasárnapi gyermekeknek (les enfants de dimanche) nevezik, akik

az alkoholisták gyermekeihez hasonlóan szellemileg és testileg csökkent értékűek.

Tehát illuminált állapotban senki gyermeket ne nemzen.

Alkoholista családok rendszeres megfigyelése után megállapítható, hogy ezek gyermekei, leszármazottai antiszociálisak, sok köztük a bűnöző elmebeteg, prostitutták stb. Az alkohol növeli a degenerált hajlamot és az ivadékok elfajulását, növeli a megbetegedések számát, a nemibetegségek terjedését. A bűnözések és az utcai balesetek száma az alkohol fogyasztásával egyenes

arányban növekszik. Ugy a szellemi, mint a testi munka teljesítményét az alkohol csökkenti, ezért egyes amerikai gyárakban megkövetelik a teljes abstinenciát.

HOGYAN KÜZDENEK KÜLFÖLDÖN AZ ALKOHOLIZMUS ELLEN

Az alkoholizmus mellett, hogy az egyén anyagi romlásához vezet, megterhelést jelent az államnak az elmeegógyintézetek és börtönök fenntartása miatt, melynek száma az alkoholizmus elterjedése következtében megállapítottan növekszik. A szegényházak lakói és közsegélyben részesülők legnagyobb része az alkoholisták közül kerülnek ki. Hazánkban is, de főleg külföldi országokban az alkoholfogyasztás megszűnése, illetve korlátozása érdekében nagy erőfeszítések történnek, sajnos hazánkban az erre irányuló törekvések csekély eredménnyel járnak. A prohibitionnak, illetve az alkoholtillomnak is lehet a társadalomra nézve káros hatása. A legjobb példa erre az Egyesült Államok, ahol a gangster-világ kifejlődéséhez nagymértékben hozzájárult. A skandináv-államokban

a göteborgi rendszerrel próbálják megoldani a szeszfogyasztás problémáját,

mely a nagyobb szeszfogyasztással járó haszon megszüntetését teszi célkitűzéssé. Italméris engedélyt csak közhasznú társaságok kapnak, a vendéglő csak az alkoholmentes italok árából kap részesedést, míg a szeszitalokból befolyt hasznot alkoholelleses célokra fordítják. Más államok az alkoholizmus leküzdésére a vétojogot (lokál optió) használják fel, mely abból áll, hogy a község lakossága megszavazza az italmérés engedélyezését, vagy nemengedélyezését.

SVÉDORSZÁGBAN

az állam a Bratt-rendszer szerint szabályozza az alkoholfogyasztást. A pálinkavásárlás csak a hatóságok által kiadott könyvecskére és előre megszá-bott fejadagok szerint történhetik. Az alkoholizmus elleni küzdelem legjobb fegyvere a nevelés és tanítás, melyet a jobban hajlítható ifjúságnál sokkal eredményesebben alkalmazhatunk, mint a felnőtteknél. A munkássportegyesületek, kulturházak alapítása meg kell hogy oldja a szegényebb osztályoknál az alkoholizmus problémáját.

Zrínyi mondotta:

Mi magyarok ne építsünk senki vitétségére, hanem amíg Isten ép kezét-lábat adott kinek-kinek, azon erőlködjék, hogy az idegenek ne legyenek szükségének segítségének, mert bizonyára a mi

A SZÉKELYSÉG ÉS AZ ŐSI HATÁRVÉDELEM

A székelység Erdély keleti határszélén hosszú évszázadokon át ősi szervezetével saját maga kitta el az országhatár és a szülőföld védelmét. Ez a harc a kelet felől ismétlődő betörések miatt hatalmas vér- és vagyoni áldozatokat követelt.

Az ősi katonai szervezet szerint a székelyek három rendbe tagozódnak és pedig: főnemesek — primorok —, kik többedmagukkal, lófőnemesek — primipilusok — akik lóháton és gyalog, vagy darabontnemesek — pikszidáriusok —, kik gyalog teljesítették a határvédelmi szolgálatot. Ez a szolgálat nemcsak a betört ellenséggel való harcokat jelentette, hanem az országhatár megerősítésére szolgáló várak és „gyepük” építését célzó munkálatokat is. Ezenkívül azonban állandó határőrzést végzett a székelység azért is, hogy megakadályozza az országba az idegenek által könnyen behurcolható keleti járványok és betegségek tarjedését.

Ős. jogok és kötelességek

A magyar királyok okmányai s országos törvények sorozata mindegyre megismételte a székelyek különös vitézségének elismerését, „legharciasabb” népnek nevezve őket. Régi okmányok tanúsága szerint

harcbainduláskor elől s visszajövetkor hátul meneteltek olyankor, amikor Erdély többi magyarságával külső országokban harcoltak.

A székelyeknek a határvédelemmel járó feladatai Erdély többi vidékétől is eltérő különleges és sajátos szervezetet követeltek s ezért törvényei és szokásai is egészen mások voltak. Már a XV-ik században alakult Werbőczy-féle híres magyar törvénykönyv, mely az anyaságban századokon keresztül alkalmazásban volt, a székelyekről is megemlékezve, a következőket mondja: „Erdély keleti szélén laknak „az Scythák”, kiket mi közönségesen „székelyeknek nevezünk”, s akik egészen külön törvényekkel és szokásokkal élnek és ezek csak közöttük vannak érvényben.

Az ősi törvények megtartó ereje

Az 1555. évi székely törvénykönyv, valamint az erdélyi régi törvényeket összegyűjtő 1653. évi erdélyi törvénykönyv értelmében székelyföldön — mely utóbbi is a székely kiváltságok és szabadságok megtartását rendelte el — a kincstár nem lehetett birtoktulajdonos és megerősítette azt az ősi székely szabályt, hogy a család kihalása esetén sem száll a vagyon a kincstárra s nem lehetett királyi adomány tárgya, hanem a vagyont a szomszéd örökölte. Ez a törvény 1853-ig változatlanul fennállott.

A szomszéd öröklési joga az egész világon egyedül a székelységnél képezett törvényt.

Ezeknek és más törvényeknek és szokásoknak sorozata tette lehetővé, hogy a székelység zárt tömbben, más népekkel való tömeges elvegyülés nélkül fennmaradhatott.

Mindeneken kívül a székelyek megtartották ősi szabadságukat s mint mások a nemesek, saját jogukon bírták a földet, nempedig mint jobbágyak, amiért „nemes szabad székely”-nek nevezték őt törvényeink.

Mádéfalva

A keleti tatár betörések 1694 után nem ismétlődtek meg, de 74 év múlva újabb tatár betörés ürügye alatt olyan katonai terhek válllására készítették a népet, melyek a székelységet

idegen hatalmi érdekek szolgálatába állították s amelyek az általános elszegényedést idézték elő.

1704-ben az osztrák katonai hatóságok a háború idején való katonai szolgálaton felül állandó határőrezredekben saját költségén való katonai szolgálat terhével sújtották.

Az adózás és a saját költségén való katonaszkodás kettős terhet s így az ősi kiváltságtól való újabb megfosztást jelentett, melynek a székelység magát alávetni nem akarta. Emiatt

a békésen tiltakozó és Csikmádéfalvánál összegyűlekezett székelyeket hegyetlenül lemészárolták. (Mádéfalvi veszedelem — Siculicidium).

Az elkecsereedett lakosság egy része akkor hirtelen, földjeit, erdeit, szőlőföldjét elhagyva,

Bakovinába menekült

s ott őt magyar községet alapított, melynek lakóit a magyar kormány a magyar hon-

og, vagy darabontnemesek — pikszidáriusok —, kik gyalog teljesítették a határvédelmi szolgálatot. Ez a szolgálat nemcsak a betört ellenséggel való harcokat jelentette, hanem az országhatár megerősítésére szolgáló várak és „gyepük” építését célzó munkálatokat is. Ezenkívül azonban állandó határőrzést végzett a székelység azért is, hogy megakadályozza az országba az idegenek által könnyen behurcolható keleti járványok és betegségek tarjedését.

A székelyek három rendje ősidőktől kezdve az országhatár védelmével és a határőrzéssel járó súlyos terhek és áldozatok ellenében azt a székely kiváltságot nyerte, hogy az adózás alól mentesítették. Ezt a mentességet azonban későbbi évszázadok folyamán a folytonos háborúk miatt egyre növekvő állami kiadások miatt elveszítette. A székelység ősi alkotmány és törvényei, melyek közül a Székelyudvarhelyen 1555. évben a régi törvényeket összefoglaló székely törvénykönyv volt a legnevezetesebb, gondoskodtak arról, hogy

a székely birtok idegenek kezére ne kerüljön s ezért főbenjáró büncselekmény miatt történt elítélés esetén sem volt helye birtokelkobzásnak,

hanem az az örökösökre szállott. A régi okmányok e törvényt azzal a magyarázattal emlegetik, hogy „a székely halálbüntetés esetén fejét igen, de birtokát el nem veszíthette”. Ez az ősi törvény megvédte a székelységet attól, hogy birtokát idegen kezekre juttassák.

védség segítségével nemrégén hazahozta a magyar hazába és Bácska gazdag földjére telepítette le.

A székely határőr ezredek

A székely határőrezredeknek 1765-ik évben való létesítése nem az országhatár és a magyar nemzeti érdekek védelmét szolgálta, hanem azt, hogy a székelység ősi vitézségét idegen célokra használják fel.

Csik megye területén az első és Háromszék

megye területén a második gyalog határőrezred alakult az ezen ezredek kötelékébe beosztott községek gyalog nemes (pixidarius) családjaiból úgy, hogy

minden család egy gyalog határőrt volt köteles az ezred részére kiállítani, saját költségén ruházattal és fegyverzettel felszerelni és tartani.

E két gyalog határőrezredben nem szolgáltak azon községek lakói, melyek nem voltak ősi települések és a beosztott községekből is csak kizárólag székely származásúakat kényszerítették az állandó katonai szolgálatra, mely a szegényebb családokra elviselhetetlen terhet rótt.

A két megyében határőrközségek lófőnemes (primipilus, illetve huszár) családjaiból egy székely huszárezred is alakult, melyben a huszárcsaládok azon terheken felül, melyeket a gyaloghatarörök viseltek,

a szolgálati lovat is saját költségükön voltak kötelesek beszerezni.

Ha valamelyik huszárcsalád, vagy a szolgálatra alkalmas férfi hiánya, vagy az ezred betelt létszáma miatt nem teljesített katonai szolgálatot, úgy a mentesség alatt „Lóbeszerzési Alapba” annyi pénzt tartozott befizetni, mint amennyibe a lótarás annyi idő alatt került volna. A határőr ezredekben állandó katonai szolgálatra kényszerített székelyek a rendes katonai szolgálat mellett a csempészség és kivándorlás megakadályozását, erődök, laktnyák, tiszti lakások építését, katonai élelmi és lőszerek fuvarozását stb. is teljesítették — aládtagjaikkal együtt. A székely határörök ellenséges érzelmű idegen tisztek parancsnoksága alatt

Titkosrendőrséggel kombinált összkomfortos egyházak a Szovjetben

A moszkvai proletáradó egyik nemrég jelentése szerint a Szovjetunió népbiztosainak tanácsa elrendelte egy, a vallási ügyekkel foglalkozó komitété felállítását. Az I. W. Poljanski vezette alatt álló új komitété célja a Szovjet-

elképzelhetetlen bánásmódnak és botránssá váltak kiszolgáltatva, ami az elbujdosásokat tette állandóvá és növelte meg

E határőrezredek szervezésekor a székelyek hiába kérték, hogy ne rendeljék alá ellen-séges érzelmű idegen tiszteknek. Ugyanakkor legfelső ígéret hangzott el, mely arról biztosította a határőr ezredek, hogy csak az ország belsejében és csak annak védelmére kell hadba szállniok, de az ígéret után nemskára csekély megszakítással 25 évig tartó háborúba vitték el külső országokba. Ezek a háborúk

a török fennhatóság alatt lévő Moldovában a török elleni harcokkal kezdődtek és a Rajna folyó mentén a franciák elleni háborúkkal végződtek.

E hadjáratokban a székely határörök idegen érdekekért sok vért áldoztak.

1849-ben a magyar szabadságharcban a székely határőr ezredek elszakadtak az idegen érzelmű idegen tisztek parancsnokságai alól s Erdély védelmében hallatlan dicsőséget szereztek. Ekkor írta a hadjárataikban résztvevő kossorús költőnk, Petőfi Sándor a székelyek példátlan vitézségét látva közismert költeményében: „Nem fajult el még a székely vér, minden csöppe drága gyöngyöt ér.”

A szabadságharc leverése után a székely határőr ezredek feloszlatták, a közösen használt birtokukat az osztrák államkincstár javára elkobozták.

Az 1914—18. évi világháborúban az osztrák hadvezetőség védtelenül hagyta Erdély keleti határát. A román betörés a székelységnek mérhetően vagyoni károkat okozott

és 1918. évben idegen uralom alá juttatott. A magyar hazához való örömteljes visszacsatlásunk óta a magyar honvédség gondoskodik arról, hogy ez többé meg ne ismétlődjék és a székelység — melyet az idegen uralom a legnagyobb elnyomásnak tett ki — az ősi múltjának megfelelően a magyar honvédség kötelékében mindenkor kész arra, hogy az országvédő feladatból a legteljesebb mértékben kivegye részét.

Angol zász
terrortámadá
sán

A polgári lakosság minden rétege önkéntesen részt vett a mentő-osztályok munkájában a légvédelmi körökbe szorult lakosság kiszabadításához és a franciák elleni harcokban.

unió, valamint az örmény-gregoriánus, óhitű római katolikus, görög katolikus, luteránus, mohamedán és zsidó egyházak, valamint a többi felekezetek közötti kapcsolatok felvétele, kiépítése és ápolása.

A bolsevista sajtó már régebben foglalkozott a kérdéssel, vajon nem lenne-e ajánlatos a szovjethaza területén még található valamennyi egyháznak és szektának egységes vezetése alatt való egyesítése. Sergius „pátriárka” halála előtt az NKWD utasítására már foglalkozott már ezzel az üggyel.

Mitin, a Marx—Engels—Lenin-intézet egyik legszorgalmasabb munkatársának vezetése alatt már fél évvel ezelőtt a Szovjetunió népbiztosainak tanácsa rendeletére egy különleges bizottságot létesítettek, amely teljességgel a görög keleti egyház ügyeinek szentelte magát.

Mint érdekességet említjük meg, hogy ennek a vallási ügyek ápolására hivatott komiténak a szervezetében is megtaláljuk azt a szovjetviszonyokra olyan nagyon jellemző „különleges osztály”-t. A szép név, a tarka cégtábla mögött hárman is húzódnak meg: az NKWD egy osztálya, a pártiroda és vagy a bolsevista párt központi bizottságának, vagy a propagandaosztálynak a kiküldöttje. Ugy hisszük, a titkosrendőrséggel kombinált egyházi szervek — önmagukért beszélnek.

Az új komitété vezetője, természetesen, a választott nép egyik kiváltsága. Ez a Poljanski úr 1917-ben a délnyugati front vezérkari főnökének törzsében mint politruk kezdte meg „katonai pályafutását. Mint párttisztviselő és az „Izvestija” szerkesztője, különösen sokat foglalkozott Marx és Lenin tanaival. A pikantéria kedvéért azt is megjegyezzük, hogy Poljanski úr már hosszú-hosszú esztendő óta tagja — na, nem a római pápa gondjaira bízott nyájának, hanem az orosz istentelenek szövetségének.

Anghi Balázs:

Takarmánytermelésünk problémái

Mire kell különös gondot fordítani a lóhere, lucerna és búkköny vetésénél?
Vigyázzunk a beszőgáltatott takarmányok helyes tárolására

Lapunk legutóbbi számában takarmány-növényeink termeléséről és tárolásáról írtunk. Mindenek előtt rámutattunk azokra a hibákra, amelyet kisgazdáink a rétiszéna termelésénél követnek el, majd sorra vettük a lóhere és lucerna termesztésével kapcsolatos kérdéseket. Az alábbiakban a többi nemes takarmány-növényeinkről lesz szó. Mint legutóbbi cikkünkben most is különösen hangsúlyoznunk kell, hogy milyen fontos szerepe van a takarmánytermelésnek a háborúban. Éppen ezért minden kisgazdának elsőrendű érdeke, hogy úgy minőségben, mint mennyiségben a legjobbat nyújtsa, mert **hanyag, lelkismeretlen munkájával nemcsak magának árt: a rossz termelés visszahat az egész nemzetgazdaságra és hanyagságával, lelkiismeretlenségével különösen azokban az időkben, amikor mindenkinek legszembetűnőbb kötelessége az egész nemzet érdekében a legjobbat adni, sokszorosan vét a belső arcvonal rendje és fegyelme ellen.**

Lássuk tehát többi takarmány-növényeinket:

A szarvaskerep

egyre nagyobb elterjedtségnek örvendő takarmány-növényünk lett, bár hozama jóval kevesebb, mint a lucerna és a lóhere. Tehát a kisgazdák mégis igen felkarolták termesztését. Kétségtelen, hogy

fiatalon kaszálva igen kiváló takarmányt ad.

Hibája, hogy dús kaszálás után már alig számottevő,

második kaszálás után pedig nagyon sokszor már csak őszi legeltetésre lehet felhasználni.

Zöld takarmányozásra kevésbé alkalmas mint a lucerna, vagy a lóhere, sőt

virágzása idején a szarvasmarha nem is fogyasztja szívesen,

mert ilyenkor kesernyős íze van. Főleg a lóherével és a lucernával szemben, hogy ősszel minden állattalunkkal kitűnően legeltethető és hogy amíg az előbbiek nem hagynak maguk után „gyepszőnyeg”, addig a szarvaskerep legkiválóbb gyepező növényünk tartamának befejezése táján, ami körülbelül 5-7 éves korában következik be. Még egy előnye van a már említettekkel szemben: árnyékos helyeken is jól tenyészik.

A szarvaskerep rokona a mocsári szarvaskerep. Míg a rendes szarvaskerep általában 40 cm. magasra nő, ez 80 cm. magasságot is elér. Egy kaszálást ad, de rendkívül gazdag hozamú

Nagy előnye, hogy északos, árnyékos nyirkos helyeken, erdők alján, ahol csak közönséges fü terem meg és az is hamar megmohosodik, ez kitűnően terem.

Hátránya, hogy tartama mindössze két év. A maga hibáján kívül a dúsabban termő talajokról kiszorult szegény ember barátja.

A baltacin

a lankás hegyoldalak és dombok igénytelen takarmány-növénye. Még vizmosások megkövetésénél is alkalmazzák.

Tápanyag tekintetében mögötte marad a már említetteknek

de igénytelensége és amiatt is megbecsülendő, hogy olyan helyen is megterem, ahol az előbbiek vagy már meg nem élnek, vagy pedig csak sárgulnak. Ahol egyszer megkötött szinte örökéletű. Virágzaskor szép látvány a baltacinos föld.

A méhek egyik legkedvesebb legelője.

A baltacinból nyert takarmány első sorban juhok, másodsorban szarvasmarhák takarmányozásánál fontos, a ló számára már kevésbé értékes. Rostja erős és ezért

huzamosabb szárítást kíván.

Szarvasmarhánk részére kitűnő legelőt ad.

A búkköny

Utóljára hagytam, mert nem csupán takarmány-növényünk. Beérve, elsőrendű erőtakarmányt ad, akár örölve, akár darálva használjuk. Élettartalma alatt sok nitrogént

halmoz fel a földben s ezért kitűnő talajjavító növényünk. Ha a búkkönynek a három jel tulajdonságából legalább kettőt 100 százalékban meg akarunk nyerni, a búkkönyt takarmánynak vetjük a teljes virágjában kaszáljuk. Ez idő alatt végzi a búkköny legteljesebb talajjavító hatását. Ugyanis eddig az időig a földbe felhalmozott nitrogénből semennyit nem használ fel, hálából hátrahagyja a gazdának a következő termény felneveléséhez. Így jut a gazda a legkiválóbb takarmány megnyerésével egyidejűleg jóerőben lévő szántóföldhöz, melyben bár

a búkköny előtt zab is alig termelt, kitűnő búza, vagy rozs termelhető,

ezenkívül ami száraz nyáron nagyon fontos, a búkköny lekasztása után a talaj búza, vagy rozs vetéséhez elsőrendűen felhasználható, mert a búkköny takarmánynak vetve mindössze három hónapot vesz igénybe és olyan korán kerül le a földről, hogy utána a szükséges őszi vetéshez a kellő kétszeri szántást megadhatjuk úgy, hogy az egyik szántástól a másikig a föld megfelelően beéredjen.

Ha a búkkönyt valódi jó takarmány előkészítése szempontjából vetjük, nem egészen silány földbe

háromnegyedrész búkkönyt és egy-negyedrész zabot keverünk össze, ha silány a föld negyötdrész búkkönyt és egyötdrész zabot keverünk.

Az előbbi esetben azért több zabot, mert dúsabban terem és kevesebb zabbal elől a vetés. Mentől több a búkköny a zabkeverésünkben, annál jobb lesz a takarmány, de annál jobban fejlavul a föld is. S még mindezekhez ha búkkönyünket teljes virágában kaszáljuk le, takarmányunkat legmagasabb fokig vittük, de földünknek is a lehető legtöbb feljavítást adtuk.

Téves az a felfogás, hogy a búkköny-takarmány akkor jó, ha megvárjuk a zöld hüvelyképződést, sőt a magképződést is!

Minden egyes nap, mely a búkköny virágzása után elmúlt, a búkkönytakarmány rovására megy, mert a rostok és levelekben felhalmozott tápanyag elvirágzás után a búkkönyhüvely és magképződésre használódik fel s mert ez fokozott munkára készíti magát a növényt. A gyökérzet e megfeszített munka közben a földbe felhalmozott nitrogént is igénybe veszi, olyannyira, hogy teljes beérésig a virágzás előtt felhalmozott nitrogén-tömegből alig marad vissza 10-15 százalék. Tehát ha jó takarmányt akarunk,

mentől több búkkönyt keverjünk a vetéshez és teljes virágjában kaszálunk!

Száritásnál dróthúzal, bakon, vagy karos kupacokban végezzük a munkát. Mentől zöldebbre, selyem puhára szárítjuk búkkönyünket, annál értékesebbé válik az. Az ily módon megszáritott búkköny, ha előzően nem tölt meg és szárítás közben nem érte eső, elképzelhető legjobb takarmány

Sok előnye mellett hátránya, hogy nem évelő, évről-évre vetni kell és ha szárításközben sok eső éri és kaszálás előtt megdől, aránytalanul többet veszít tápértékéből mint más nemes takarmány-növényünk.

A fehérbúkköny

Ha a búkkönyt úgy kell beszerezni, vigyázzunk arra, hogy a búkkönynek van egészen közönséges rokona is, mely inkább fekete borsó. Az igazi búkköny enyhén szőlőszerű, kétoldalán a lencséhez hasonlóan összenyomott. Természetesen nem annyira, mint a lencse. A búkkönynek igazi rokona a fehérbúkköny, mely takarmánynak is ép olyan jó, mint a szürkébúkköny. Beérve, elsőrendű takarmányt ad. Liszté örölve pedig a szegény embernek mindennapi kenyérül is szolgálhat. Az ilyen kenyérgéztésnél tudni kell, hogy nagy súlya miatt

a liszt ledagasztásához kétszer annyi kovász, illetve élesztő szükséges.

Magam is megpróbáltam s úgy találtam annak, hogy a „kétszerannyiból” fele kovász és fele élesztő legyen. A fehérbúkkönyben nincs meg a szürkébúkköny hájában lévő kesernyészű festékanyag, amely még a ké-

nyes sertést is meghánytatja. Ezért jó kenyérnek az ember számára és ugyancsak liszté örölve, vagy pedig darálva állataink hizlalásánál kitűnően beválik, de növendék állataink növekedését is elősegíti.

A lucerna, lóhere és búkköny kocsirarakásánál, lerakásánál nagyon sok levél hull le. A lehullott leveleket sajnos a legtöbb helyen nem érdemesítik semmire. A lehullott leveleket felszálkálva télire kell elraktározni. Ezek a levelek ugyanis

Kitűnő baromfi-takarmány

és leforrázva búza, vagy árpa, esetleg tengeridára közé keverve igen értékes. A baromfi, amíg egyetlen ilyen levelet talál a kevertben, egy szemnyi darát sem fogyaszt el.

Az elmondottakban a belső arcvonal „arzonáljának” egyik ablakát nyitottuk fel, hogy megismerjük és kellőképpen értékelni tudjuk egyik legfontosabb „hadiszertünket” a jó takarmányt.

A lószér, a benzín, az olaj, a búza és a ló-takarmány egyaránt fontos kelléke a háborújának. Aki ezek többtermelése ellen cselekszik, szabotál.

A hanyag gazda ép úgy szabotál,

mint a hazaáruló katona, ha ugyan egyáltalán van ilyen.

Ezért kis- és nagygazda egyként vigyázzon arra, hogyan végzi takarmánykészítő munkáját. Békében a rossz munkával termelt rossz takarmánynak csak a rossz gazda érezte közvetlenül hátrányát: állatai soványak voltak, erőtleneek az igára, képteleneek

a bejéltésre, alkalmatlanok a lovágásra, betegségekre. Ma más világot élünk: hamarabb érzi meg a rossz takarmány hiányát a nemzet.

Takarmánykészítő munkánkat végezzük jó kedvvel, gondoljuk meg, hogy nemcsak a magunk hasznát mozdítjuk elő azzal, hanem közvetve a nemzet érdekeit is szolgáljuk.

Tegyük meg mindent azért is, hogy a beszőgáltatott rész elsőrendű legyen. Amiképpen nem felel meg a célnak az elszórt puska, ugyanúgy nem felel meg a rossz takarmány sem.

Attól nem húz a tűzér lóva, de nem szalad a huszáre sem, sőt a málhás és a fogatolt ló is a hámból, akkor pedig hiába várjuk a szebb és jobb jövőt.

Mindez a gazda dolga, de a beszőgáltatás során az átvevő szervek is legyenek jó gazdák, ne keserítsék el a gazdákat azzal, hogy egyszerre lehetetlenül

sok termelőt időznek be

a beszőgáltatásra, hogy aztán reggeltől estig ottacsorogjanak munka nélkül a legnagyobb munkaidőben.

És még valamit:

a beszőgáltatott takarmányt úgy kaszálják, hogy az felhasználásig elsőrangúan maradjon.

Kellemetlen érzés látni a gazdának, hogy az általa sok verejték árán összehozott és beszőgáltatott jó takarmány már a felhasználás előtt a kaszálókban értéktelenné válik a helytelen kezelés miatt.

Láthatjuk tehát, hogy a jó takarmány milyen fontos és megbecsülendő. Amint a harcoló honvédek a hadszíntéren keli teljesíté a legteljesítményes kötelesség, ugyan olyan lelkiismeretességgel és becsülettel kell helytállania a gazdának a gazdasági munkák arcvonalán.

A kérdés tehát az: akar-e a nemzet szabad lenni? Tudván, hogy a szabadság kincse nem adatik ajándékul, ezért harcolni kell... Hiába hullottak el hőseink? Hiába haltak el mártíroink? Hiába áll-e a magyar név szerecsétlensége közepette is magasabban a világ nagyrabecsülésében, mint valaha állott? Minden gondolkozó ember azt vallja, hogy egy független Magyarország a jövőendő Európa nélkülözhetetlen alkotórészeül van hivatva, csak a magyar maga mondhatja le az életéről?
(Kossuth Lajos)

Mi a V. 1. titka?

A legmodernebb fegyver, a V. 1., egyszerűsége a legegyszerűbb fegyver is. Kevesebb részből áll, mint például egy közönséges repülőgépmotor. A V. 1. titka a rakéta és a távolból való irányítás elvének technikailag tökéletes kapcsolataiban keresendő. Eleinte úgy látszott, hogy a kettőt sehogyan sem lehet összeházasítani. De aztán mégis sikerült a szinkronizáció. A V. 1. konstruktorjai a szó legigazabb értelmében véve felkálók: adott technikai elemekből új egységet teremtettek. Bárhová fejlőd-jék is a V. 1.: a német légifegyverkezés, amely megtette ezt az első lépést ezen a területen, módját fogja ejteni annak, hogy tartsa döntő jelentőségű előnyét.

A V. 1. egyenletesen magas sebességű biztosító rakétameghajtás ennek az eljárásnak jelenleg legmodernebb, legfejlettebb fokát jelenti. Arról a sebességről, amelyet a V. 1. ilyen meghajtással elér, a legmodernebb gépekkel repülő brit vadászpilóták beszélhetnek, akiknek még nem sikerült utólnérni a vad robajlással tovasuhanó rakétabombát. A V. 1-et távolból irányító készülékkel vezetik, roppant finom „gépi agy”-gal, amely engedelmesen fölveszi és továbbadja az emberi akarat impulzusait. A V. 1. legénység nélkül

repül ugyan, de nem vakon. A start süttett levegővel történik.

A rakéta-elv és a távolból irányító eljárás — ha más formában is — de már eredményes alkalmazásra került a német fegyvertechnikában. A rakéta-elv például a páncéltörő és a páncélosok rémünevű, éppen annyira egyszerű, mint eredményes közelharci fegyvereknél; a távolból irányítási eljárás pedig az éppen olyan kicsi, mint amennyire veszedelmes „Góliát”-nál.

A V. 1. egyszerű mivolta számos bizonyult és nehéz előmunkát eredményez. A V. 1. egyszerű, mégis évekig volt szükség, amíg az első szárnyasbomba robbant.

Németországot meg nem cáfolható katonai, műszaki és fegyverkezési politikai mérlegelések vezették ehhez a fegyverhez. Jogosultságát az előállításához szükséges munka és az általa keletkező károk közötti rendkívül kedvező arány igazolja. Ebben az eredményben minnyáján részesek: a Német Munkaadóvonal, a DAF keretében dolgozó nők, akik a tömeggyártás problémáját oldották meg, a konstruktorok, akik a fegyvert ki- és továbbfejlesztették, a munkások, akik hallgatag odaadással gyártották az egyes részeket és a katonák, akiknek megbízható kezébe tette a vezérkar a fegyver harcbevetését, alkalmazását. Ezek a férfiak nehéz, nagy felelősséggel járó és — lemondásokkal gazdag szolgálatot teljesítettek. Ismerjük fegyverük hatását, de csak a felderítő fényképfelvételein láthatják. Az ellenség összpontosított figyelmét bombaszőnyeg formájában fordítja feléjük. De maga az ellenség jelenti a London nagytérségén és Dél-Anglián fekvő V. 1-től folytatását és időnként sortüzelésig való fokozódását.

Hadszíntéren küzd honvédeinknek

a legnagyobb meglepetés és öröm az, amikor otthonról postai küldemény érkezik címűkre. — Szerezd meg ezt az örömet harctéren küzdő édesapádnak, fiadnak, testvéreidnek és barátaidnak azzal, hogy előfizeted részükre a

Szekely Hatarör-t

A nemzetnevelés — katonai nevelés

Számban kicsiny nép is betölthet világtörténelmi hivatást, ha erkölcsös, becsületes és fajszeretetben egységes

Kérdésem számad jutott osztályrészül nekünk. A világtörténelem két legnagyobb háborút átvitt és éljük át. Az első háború után minden nép igyekezett a nemzet sorskérdéseit megszüntető nemzeti, gazdasági, szociális, kulturális téren felmerülő tapasztalatok levonni, mert a nemzet is alávetett a szűnet nélkül folyó fejlődésnek és ennek menetét biztosítani kell, és pedig csak akkor lehetséges, ha felismeri a korszak követelményeit. Minden idők megvan a maga szellemi áramlata és ennek szolgálatába kell állítani az ifjúság nevelését. Ez elől mi sem térhetünk ki. Több

felelős embertől hallottam már, hogy minél kevesebb nekünk mindent átvennünk, amit az idegenek kitalálnak, miért „majmolunk”? Ezeknek csak azt mondhatom, hogy nem majmolás az, ha azt, ami hasznos és nemzeti fejlődésünket elősegíti, átvesszük szomszédainktól. Tanulni mindig kell a külföldi példákból, de saját magyar egyéniségünkhez kell alkalmazni, amit átvesszünk. Így tudott meggyökeresni nálunk a keresztény vallás, így fejlődött ki magyar ízü kultúránk, vagy így lett magyaros irányú például cserkészletünk is.

szerült. A nők éppen úgy kiveszik a részüket a honvédelemből, akár csak a férfiak. Ki ne hallott volna már Lotta-Svard nevű honvédelmi szervezettükről, melynek tagjai minden munkára képesek. A nevelés a főcélja iskoláinknak. Példájukkal igazolják, hogy

számban kicsiny nép is betölthet világtör-

Vénchől kivárat akkor, ha erkölcsös, tisztá, becsületes és fajszeretetben egységes.

A katonai és nemzetnevelésre építi jövőjét és sikeresen halad előre. Ezeket a nevelési rendszereket nem mondom, hogy másoljuk le, mert nekünk egyéni adottságaink, más népektől különböző nemzeti és faji tulajdonságaink vannak, de tanuljunk tőlük, sőt úgy tanuljunk, hogy mi azt jobban csináljuk.

Új korszak küszöbén állunk, a kor követelményeinek eleget kell tennünk, ami csak úgy lehetséges, ha mindenki az állam egészséges irányítása alatt halad. Ébresszük fel már gyermekkorában ifjúságunkban a faji öntudatot, szeretessük meg nemzetünk történelmét, egymás iránt testvéri szeretetre neveljük.

Eperjessyné J. Olga

Élni akaró nép nem zárkozhat el a kor kívánalmai elől

Jó példa erre Japán, mely azt felismerve, ma egyike a világ legerősebb, legműveltebb népének, míg Kína a lassú sorvadás, hanyatlás útján áll.

Erre az átalakulásra fel kell készülnünk. Dr. Saád Ferenc szerint: „az új idők új szellemét és gondolkodásmódját nekünk is bele kell plantálnunk nemzetünk lelkébe. At kell alakítanunk nevelési rendszerünket és nemzeti erkölcsünket.” Azonban, hogy sikeres legyen az átalakulás, sokat kell tanulnunk és főleg becsületesen dolgoznunk. Ha Spárta ezelőtt 2400 évvel képes volt népét arra nevelni, hogy a férfi kötelességének tartotta hazájáért élni és meghalni, a nő pedig büszkéen mutatott háborúban fának vagy férjének paizsára, hogy „ezzel győzni vagy ezen meghalni”, mennyivel inkább lehet ma odanevelni a népet, hogy a legszentebb cél: mindent a hazáért.

A nevelés a legfontosabb nemzeti feladat. A legújabb kor nevelési eszméje: a nemzetnevelés. Mi is a nemzetnevelés?

A nemzetnevelés új, egészségesebb és öntudatosabb nemzedék megteremtése, egységes közösségi szellem megvalósítása. Ennek a nevelésnek az egész társadalom életét kell felélni.

Gelei egyetemi tanár szerint: „a nemzetnevelés nem más, mint a nemzet lelkében olyan feltételek megteremtése, melyek révén a magától is lezajló történelem tudatos és megfontolt tervek szerint felelősen igazgatható.”

Makkai Sándor meg azt mondja, hogy a nemzetnevelés nem egyéb, mint katonai nevelés.

Németországban

Az európai népek közül a német nép vonta le leghamarabb a világháború tanulságait és ha olyan nagy áldozatot hozott, azt a nyert tapasztalatokat kihasználásával akarta pótolni. A világtörténelemben példa nélkül álló munkát végzett. Hogy nemzeti céljait elérje, a nemzetnevelés legfontosabb részének az ifjúság katonai nevelését tekintette. Hitler vezér és kancellár szerint: „A német nép már gyermekkorában tanulja meg a fegyelmet.” És hogy ez a katonai nevelés mennyire a vérébe ment át és sajátjává lett a mostani német ifjúságnak, bizonyítja az alábbi kis eset:

Egy ismerősöm beszélt el nem régen, hogy egy alkalommal az ő villájában nyaralásra beállásuk 70 leánygyermekét maga vitte sétálni. Nem vette észre, hisz nem is volt abban gyakorlata, hogy más lábbal lépett ki, mint a kísérőre hívt leánykák. Egyszer csak arra lett: figyelmes, hogy az egész kis csapat lépést váltott. A német nemzetnevelés:

minden ifjában kifejteti a nemzeti becsület, a szociális igazság, a faji tisztaság és népi bajtársiasság érzését.

Az ifjúságnak nem csak lelki, hanem testi nevelésével is éppen úgy foglalkoznak. Miután az a cél, hogy mindenki odakerüljön, ahol erejét a legjobban kifejtheti, Hitler vezér indítványára tehetséggutató intézetek létesültek. Így valóban a vezetők rátermett egyének lesznek és egészséges közszellem alakul ki.

Az egyén csak mint a közösség alkotó része jöhet tekintetbe.

Nálunk csak az erős jellemű, dolgos, bátor észinte embert értékelik.

Olaszországban

Hitler vezér szerepét Olaszországban Mussolini tölti be. Ő is átértette az egészséges nemzeti politika szükségességét, ezért át kellett alakítani az egész nemzet belkivilágát és gondolkodásmódját. Nemcsak gyermekeket nevel katonai szellemben, hanem felnőtteket is. A Duce munkás, halgatag és állhatatos fegyelmet kíván minden egyes egyéntől és rendíthetetlen hitet Istben, a haza jövő sorsában.

A fasiszmus tehát eszményi forradalom, híve az újításnak, a szellemi és testi erők mozgatójának.

Japánban

Ezeknél csodálatosabb a távolkelet népének, a japánoknak a misztikus homályból való felbukkanása, mely

„újjaszületett az európai civilizáció áldásainak elsajátítása nyomán.”

Thies szerint a japánoknak Európában egy célja volt: „tanulni és a tanító mesternél jobban csinálni”. Bár

befogadták az európai tudást, de az európai szellemet nem a ez élteti Japánt, meg az erkölcsi erő ápolása.

Minden japánnak mélyen a lelkében gyökeredzik az a tudat, hogy ő egy nagy közösség elszakíthatatlan része, mellyel szemben

minden egyéni önzés lehetetlennek látszik.

A kötelességteljesítés olyan fokon áll, amihez fogható az önző európai ember el sem tud képzelni. A japán anya életének minden mozzanatát abban a tudatban végzi, hogy egyetlen jópélda jobban nevel könyvtárakra menő nevelésügyi munkánál.

A japán nők erős-szívűek és a hagyományok szellemét ők ültetik el a gyermekek lelkébe.

A japánok erénye: a vallás, fegyelem, lovaság, hazaszeret, bátorság, egyszerűség, hagyomány, ezek miatt vált a világ egyik legjobb katonájává.

Finnországban

Elfoglult hangon említem fel északi testvéreinket, a finneket, kik meglepő fejlődést mutatnak minden téren. Az biztos, hogy éghajlatuk zordsága, a verejtékes munkát kívánó föld, a végtelen nagyságú erdő és tenger kitörülhetetlen helyeget nyomott a finn nép lelkére. Rendkívül vallásosak és tisztá erkölcsűek. Mélyes hit és becsületesség tükröződik arcukról. A szabadságnak valóságos rajongói. Szegény, de szeretett szülőföldjükért minden áldozatra készek, nemcsak a férfiak, hanem a bátor, hős, hűséges, derék finn nők is. Alázatosan adják oda ha kell, életüket hazájukért, otthonukért és hitükért. 1918-ban történt felszabadulásuk után belátták, hogy

nem a függetlenség visszaszerzése volt a nagy feladat, hanem annak megtartása.

Hozzáfogtak tehát az újjaszervezéshez. Felismerték a nemzeti érzésben és a fajszeretetben rejlő összetartó erőt.

Visszatértek ősi hagyományaihoz.

Erre az alapra építették nemzetnevelési rend-

„VILÁGTÖRTÉNELMI AJTÓ”,

avagy

hová lett a „Mahalai Zászlós”?

Az utóbbi hónapokban sok titokzatos, érdekes és kevésbé érdekes, de annál szomódabb dolgot tudunk meg. Közéletünk gyöngyei március előtt valósággal gyártották a titokzatos ügyeket, az olyan intézkedéseket, amelyeknek nem találtuk értelmes és józan magyar észszel felfogható magyarázatát. A márciusi nagy fordulat aztán lerántotta a leplet a sok mindenről. Megtudtuk például, hogy miért nem volt szabad egy időben a melegen szeretett Karádi művésznről bírálatot írni, csak hódoló szavakat. Megtudtuk, hogy az akkori cenzúrának határozott utasítása volt, hogy ne engedje bíráltni önmagát. Nem volt azonban utasítása arra, hogy a Népszavából, a Magyar Nemzetből, Mai Napból, 8 Órai Újságból és más baloldali sajtótermékekből kicenzurálja a legfelháborítóbb bomlasztásokat és azokat a megnyilatkozásokat, amelyek a március 21-re tervezett nagy szélsőbaloldali kommunista eseményeket próbálták előkészíteni.

Kelemen Sándor, Pécel

Igy nem tudtuk azt sem, hog, kiből áll a Békepárt, csak néhány erdélyi szervét ismerjük.

Volt egy másik titokzatos köz-levelező, aki a Békepártnak nevezett kommunista központihoz hasonlóan, — nyomtatott leveleket küldözgetett szét az országban. Egyik legutóbbi levélét március 8-án adta fel ez a titokzatos hiéna a budapesti főpostán. Nem is levél a kis íromány, hanem névjegykártya, a következő nyomtatott szöveggel:

A lángész

A magyar államférfiakhoz és a világ vezető államférfiaihoz a magyar és világlapokhoz mintegy 900 szavas távirat elküldéséért, majd egy új könyv, a „Betejjesedés” megjelentéséért egy világtörténelmi ajtón — segítségért — halkan zörgetek.

a Mahalai Zászlós

Pécel, 1944.

A titokzatos, de semmi esetre sem épelméjű fogalmazvány másik oldalán ez olvasható:

„Lángoló világhatárokon

Amikor dolgozol, mikor küzdve-küzdesz, amikor sietve-sietned kell az élet útjain, amikor szenvedés vesz körül, akkor is hív — a lángész — egy igaz, őszinte, örökjő ember. Hív önmagad lelke.

A „Betejjesedés”-ből.

Alatta gyakorított gépirással:

Hazánkért, Magyarorszáért, az egyetemcs emberiségért:

a mahalai Zászlós”

Az aláírás ugyanazzal a vékony, légy láb-írással, mint a névjegyboríték hátán a feladó: Kelemen Sándor, Pécel. Kérdés, hogy egyáltalán létezik-e Pécelen ilyen nevű ember s ha igen, van-e valami köze ehhez a burkolt és egyelőre érthetetlen propagandához.

Kinek volt erre pénze?

Az egyoldalú levelezés ugyanis nem ezzel a kártyával kezdődött. Még februárban jött egy hasonló, nyomtatott kártya, de abban csak egy idézet volt a „Betejjesedésből” és aláírásként egyszerűen, szinte zsidó „szerénységgel” ez állt: a Lángész. Ebből még semmit sem lehetett kibogozni. A fentebb ismertetett levélke már segítséget kér valami távirat és könyv-

kiadás ürügyével. Ez tehát egy lépéssel közelebb visz a tulajdonképeni lényeghez. Valószínűleg jött volna még ilyen levélre, ha közben a földalatti bujkáló politikai szekták el nem némulnak az ország megmentéséért nagy munkát vállaló jobboldali rendszer erőyes tisztogatása közepette. Lassú propaganda és titokzatosságánál, látszólagos értelmelenségénél fogva nem is rossz. Hiszen mindenkinek emlékeztében marad egy ilyen nyomda és felelős kiadó megnevezése nélkül nyomott levél addig, amíg megjön a következő adag: amely közelebb visz a titokhoz.

Mert hogy nem valami felesztű dilettáns-irodalmárról, vagy filozofusról van szó, ebben az esetben, azt az is bizonyítja, hogy a címzés tökéletes, a ház pontos. A gépirás pedig gyakorlott kézre vall. A péceli feladó viszont Budapestre adta fel a névjegykártyát és még hozzá ajánlva! Csak baloldali mozgalmaknak volt pénze ilyen költséges levelezésre s csak tiltott akciónak volt szükségére arra, hogy névtelenségbe burkolózzék.

A Mahalai Zászlós letűnt a múlt egyéb otrombaságaival együtt, titokzatos levélkéi nem mennek ezerszám szét az országban, de árnyéka néha még kísért a Béke Párttal. Jó lesz ezeket is számontartani.

d. l.

Hallgassák meg mán ezt es...

Ignác komám felveszi a faosztalék árát s ahajt belépünk a szövetkezetbe egy pohár valami elhasználdásra abból, amiről az asszon nem tud. Ottvan a csenderőrmester es. Igen-igen sereedik. Nem a saját zsebre, — met, szót mibe keverek, emmég az olá világba vót. — Eppen Péter komámmal egyeztek az erdei kihágás erányába. Vót mán benne es, met elkezde böcsködni, hogy a magyarok mit akarnak, mikor annyi a romány, hogy egy magyarra tíz es jut. Igaz bennünk es vót, de nem es állá meg meg Ignác komám, hogy oda ne szöjjon: — Hát annyi kell es!...

★

Hallgassák meg mán azt es, hogy já-rék ahajt Szeredába.

Bémények s a tinókat es elhajtom s el-adom. Az asszon aszonla, ha a vásár úgy-tand, hát vegyek a lednkaknak istirinjít. nehezekedem, eccer csak ojan fájin búz azon túl ahol a kőfal évegéből van. S ahogy nezekedem, egyszer csak ojan fájin búz csapja meg az orromot, hogy oda kelle nezzek. Hát egy igen fájintosan ötözött naccsága es igen-igen nezekedik az ab-lakba.

Jól szemügyre veszem, de tán sokacska-ig es, met eccer csak azt kérdi, hogy mit bámulok réta, mind a bornyú az új kapun. — Hm, — mondom. — En am' azt illeti, a bornyuságot valóllhatom, hanem a kapu... ammán nem új.

(Ágoston)

Az erős szervezet

nemcsak a természetben, hanem a társadalomban is hosszú, egészséges élet biztos alapja. Minél szervezettebb egy társadalom, annál könnyebben vészeleli át a nehéz időkkel.

A népeket szervezetbe az állam fogja össze, az állam veszi kezébe a legfontosabb kérdéseket, megoldását és irányítását. Az állam azonban nem lehet mindenki gyámja, nem szerkeszthet mindenre törvényt, mert akkor nem volna ember, aki a törvények tömegében kiismerné magát. Részletkérdésekben a nemzet más szervezeteinek kell átvenniük a munkát, annak irányítását. Sokféle szervezet azonban szétforgácsolódáshoz vezet, gyengíti az államot is.

Erős egyedek, erős családi kötelékek talpkövei az erős nemzetnek, az erős államnak, csak rájuk alapozódhat minden életszabályozó szervezet.

A szükséges más szervezeteknek is egy-szerűeknek, erőseknek kell lenniük.

Minden szervezés a nép, nemzet, állam védelmi berendezkedésében, a hadseregében csúcsosodik ki, minden más szervezet csak ennek védelmében élhet meg, maradhat meg.

Ha a védelem gondolata mélyen áthatja egy nemzet minden egyes tagját, összefogja annak minden egyes rétegét, ha minden erő, minden tett, minden időben ezt szolgálja, erős maga a nemzet, ez a gerince, ez a csontszerkezete. Minden szín, szépség, minden magasrendű törekvés csak erre az erős alapszerkezetre épülhet fel.

A székely határőrség, a székelység megtartó erős szervezete volt a múltjában, megtartó szervezete most is. A székely határőrség a magyar élet védelmének gondolatát szolgálja a székely határőregyesület az élet minden vonatkozásában. Erős magyart, erős családot, dőzsölőkész katonákat, harcosokat akar a nemzeti élet minden vonalára állítani a székely határőr egyesület és a védelem gondolatából kiinduló, ahhoz simuló szervezetként akar élni és működni.

Támogasd, erősítsd ezt a katonás szervezettel! Ebben a gondolatban, ebben az akaratban kell találkozunk, összefognunk itt, a magyarországi székely szigetében, a székely határőr egyesületben.

— A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI. Lap-példáinkba rendszeresen mellékelünk befizető csekklapot. Így azok az előfizetőink is újabb csekklapokat kapnak, akik időközben rendezték előfizetési díjaikat, mert a több ezer példányból technikai okokból egyelőre lehetetlen kiválogatni azoknak példányszámaikat, akiknek könyveltük pontosan beküldött fizetéseit.

— EGYESÜLETEINK részére a napokban postázta a Székely Határőr Szövetség a pénztárkezelési íveket és más szükséges nyomtatványokat. A csomagokban minden egyesület részére több, az előfizetési díjak és a Nemzeti Könyvtár kiadványai árának befizetésére szolgáló csekklapokat is mellékelünk. Az egyesületek a jövőben nem a lapcsomagokban, hanem az időről-időre postázott szövetségi nyomtatványokkal egyidőben kapják meg csekklapjaikat.

Már pótnyagból készítik
az amerikai repülő szükség-készletét

A Magyarország fölött lefőtt amerikai repülő szükség-felszerelésében sok olyan közszükségleti cikk található, amelyet szőkésük sikerének előmozdítására szántak. A szétcsavarható angol pipa szárában miniatűr iránytű van. Tartalék-nadrággombjaik közül kettőt összeillesztve és lapjával asztalra téve, az egyik gomb magától beáll a fővilágtájak irányába, tehát iránytűként használható. Van náluk három selyem zsebkendő, amilyen a három részre osztott Európa térképe található. Rágó gumi, ivóvíz tisztító, varró készlet, gyufa, horgászó felszerelés, égő-kocka, ceflein és C-vitamin pasztilla is a szabványos felszerelésükhöz tartozik. 48 dollár, néhány száz francia frank és német márkát alkotja pénzkészletüket. A szükségfelszerelés kivitele az utóbbi időben visszaesést mutat. Egyes cikkek, mint a csokoládé is, hiányoznak belőle, míg másokat, — gumi, selyem — pótnyagokkal helyettesítették.

Szép sikere volt
a ratosnyai határőr-napnak

Csak a napokban kaptunk hírt a hetekkel ezelőtt Ratosnya községben megrendezett határőrnapi lefolyásáról. Azóta a kis marosmenti község székely határőrei szintén ott küzdenek azok soraiban, akiket a történelem körülöttünk és közvetlen közelünkben dúló vihárra szólított a székely föld védelmére.

A határőrnapi a szászrégeni és a ratosnyai levanteegyesületek részvételével rendezte meg a ratosnyai határőr egyesület vezetője. Lelkes előkészület előzte meg az ünnepélyt, amely egyúttal a székely összefogás és akarás gondolatának méltó kifejezője volt.

A levanteegyesület téren tábori istentisztelet volt. A hívek buzgó éneke után Kiss Sándor helybeli református lelkész mély áhitattal mondott imádságban kért áldást az egyesület munkájára és életére. Egyházi beszéde során hálára buzdította a híveket azért a kegyelemért, hogy Isten a nehéz és válságos időkben is megőrizte a jelenlévő közösséget. Ezután Kiss József gödmeszterházi római katolikus plébános tartott misét és beszédet, melyben lángoló szavakban mutatott rá a körülöttünk dúló háború borzalmaira és azokra a feladatokra és kötelességekre, amelyek a nemzet védelmében a székelységre hárulnak. Imájában harcoló hőseinkre és a nemzet dolgozó tagjaira kérte Isten áldását és kegyelmét. Az istentiszteletet, melyen a testvéregyházak hívei együttesen vettek részt, a Himmusz fejezte be.

A résztvevők ezután zárt sorokban vonultak fel az országzászló elé. A szépen díszített téren katonás rendben állottak fel a szászrégeni és ratosnyai leánylevanték, a szászrégeni levantezenekar, a határőregyesület férfi és női csoportjai és a ratosnyai levante-csoportok. A zenekar nyitotta meg az ünnepség műsorát a

Magyar Hírszekegygel, majd Faragó Gébor református tanító, egyesületi segédtestvér hatásos szavai következtek. Ez után Schmiedt István ügyvezető parancsnok mondott ünnepi beszédet, melyben a határőregyesületek feladatait és jelentőségét méltatta. Szászky Miklós, Sajó Sándor: „Magyarnak lenni” című költeményével aratott szép sikert, majd Kovács Ödön dr. hazafias beszédében a levante, a honvéd és a székely határőr munkájának egységes célját és fontosságát méltatta. A levanteegyesületek helyezik le azt az alapot, amelyre a honvédség épít és a határőregyesületek tartják meg a már leszerelt honvédeket a közösségi gondolatban. Ezután Isten áldását kérte az egyesületek munkájára, majd a Himmusszal fejezték be az ünnepséget. Ezután a szászrégeni levante zenekar hazafias dalokat játszott. A jól megszervezett és jó vezetés alatt álló zenekar itt is nagy sikerrel mutatkozott be.

Az egytálételes ízletes közös ebéd után, melyet a székely határőr asszonyok és lányok készítettek és amelyen mintegy 400 vendég vett részt, a délutáni sportversenyekre került sor. Különösen nagy tetszést váltottak ki az ünnepély résztvevőinek soraiban a szászrégeni levanteleányok pompás táncszámai és ritmikus mozgás-gyakorlatjai. Ez a sikeres bemutatkozás sok ösztönzést adott a helybeli leányifjúságnak arra, hogy Ratosnyán is mielőbb megkezdjék a leánylevante-munkát. A határőrnapi műsort végül labdarúgó mérkőzés fejezte be, melynek során a ratosnyai csapat a szászrégeni levante-csapatral mérte össze erejét. Az érdekes mérkőzés 2:2 arányban döntetlenül végződött.

Végül a levantezenekar játszott búcsúzóul szép, magyar dalokat és nótákat.

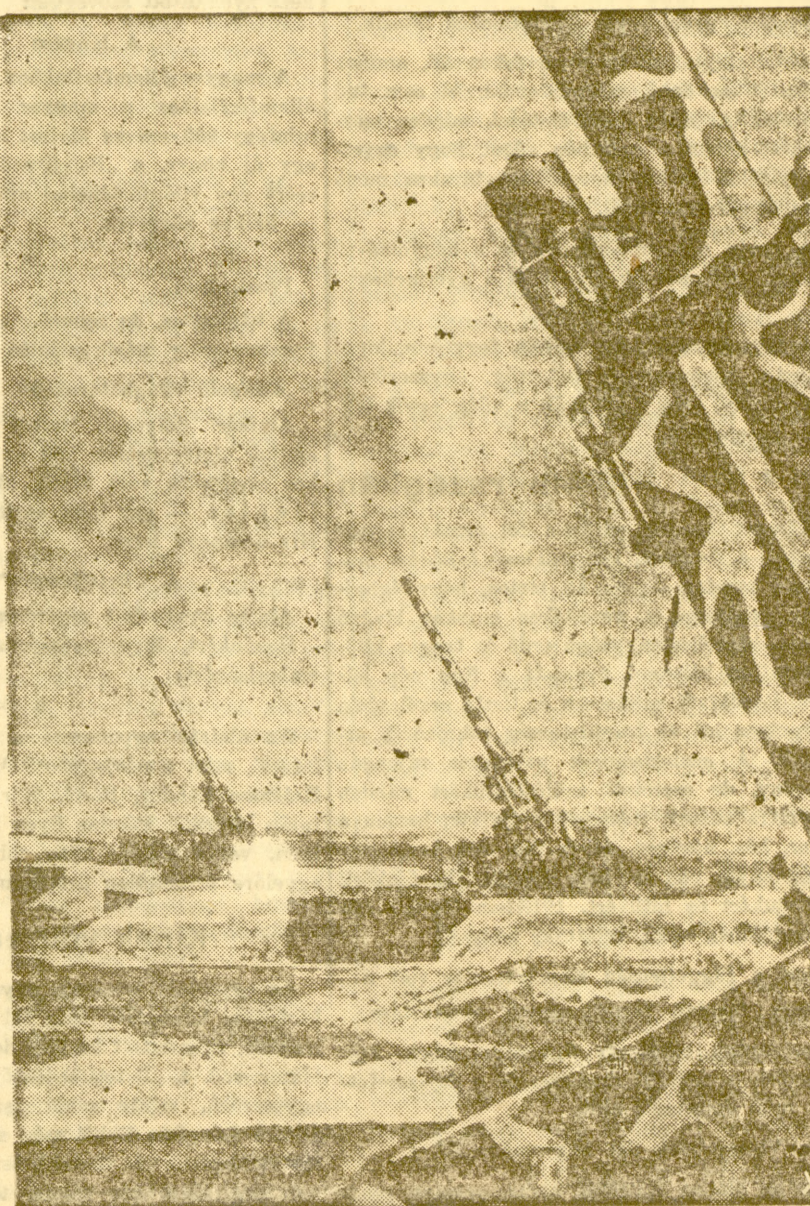
Mibe kerül Amerikának
egy német katona elpusztítása

A Magyar Katonai Szemlében érdekes hír jelent meg, hogy mibe kerül ellenségeinknek a háború. Ismerteti a lap a londoni Daily Mailben közölt amerikai számfűtést, amely az üzletember szemével nézi a háború eddigi lefolyását és megállapítja, hogy ma 12.500 fontsterlingbe, vagyis kb. 250.000 pengőbe kerül egy ellenséges katona megölése. Az első világháborúban egy katona halála 5.250 font — 105.000 pengő —, a napóleoni háborúk idején pedig csak 750 font — 15.000 P. — költség-

gel járt. Az amerikai statisztika ebből az összegszerű emelkedésből a technika fejlődésére következtet.

Morgenthau amerikai pénzügyminiszter szerint az amerikai csapatoknak Napoléon Rómától történt előnyomulása 6.7 milliárd dollárba, vagyis több mint 35 milliárd pengőbe került. Ez az összeg mintegy kétszer nagyobb Magyarországon egy évi nemzeti jövedelménél.

Az amerikai háború hadi kiadásai eddig ke-

Működésben
a gép

reken 200 milliárd dollárt, vagyis kerekén egy billió pengőnyi összeget emésztettek fel és a folyó évi költségvetés kiadása az Egyesült Államokban 995 milliárd dollárt tesz ki.

Multunkból

Zrínyi Miklós 1620–1664.

Ezerhátszázharvannégy novemberében halt meg Zrínyi, a költő és hadvezér, aki tollal és karddal, trással és haddal küzdött a nemzetért. Sorsa igazi magyar sors. Roppanó erőfeszítés a nehéz pillanatokban, hőstett végső vészedelem előtt, küzdelem remény nélkül végtelen ellen. Élete a népballada Körmöcs Kelemenjéhez hasonló, aki hiába építi magas Déva várát, mert „mit nappal épít, leomlik estére”. Amint Zrínyi épített, azt lerontotta az országban dúló két fajta ellenség. Hiába tart saját költségén hadsereget, hiába építi fel Új-Zerin várát, hiába veri meg a törököt és Európa hídba tekint rá úgy, mint új Hunyadira, akinek az a küldetése, hogy kiverje a földréstől a pogányt. Élete egyetlen célját a magyarság talpraállását és a kétfajta ellenségtől ronított szabadság fel-támasztását nem érte el. A magyarsághoz is hiába szólt. Kora nem figyelte fel szavaira, bár egyre-másra írta ébresztő műveit. Híre is elhal halála után s csak néhány évtized múlva, Rakóczi veszi elő lázas írásait. Pedig azok riasztóan szólnak ma is, „Látok egy rettenetes sárkányt, mely méreggel, dühöngéssel teli, kapból az ölében viseli a magyar koronát... S imé kiáltok, s imé üvölök: „Hallj meg engem élő magyar, ihol a vészedelem, ihon az emésztő tűz!”

Üzen az arcvonal

Hazánk iránti legszentebb kötelességünk teljesítése közben szeretettel gondolunk a messze Galiciából marosvásárhelyi szülőikre, hozzátartozóikra, testvéreikre és jóbarátokra Pánczél József szkv. és Fogarassy Szabó Zoltán szkv. (M. 338.). Mindketten egészségesek és jóvá vannak. Kérlek leányismerőseket is, hogy minél gyakrabban keressék fel soraikat.

Az Északamerikai Egyesült Államok elismiszerellátása az ottani gazdasági szaklapok közlései szerint ezidén igen kritikusnak alakult, mely helyzet részben a bevonnásokkal, részben az ipari munkanélküliség növekedésével, továbbá a mezőgazdasági gépek hiányával, de nemkevesebb a kedvezőtlen időjárásai magyarázható. Megbízható számítások szerint az USA ezévi mezőgazdasági termelése a legutóbbi békeévek termésének alig 70 százalékát fogja elérni.

Szerkesztői üzenetek

B. Gyula, Z. 595.: Kedves megemlékezésed megkaptuk. Örömmel vesszük közleményeidet azzal a megjegyzéssel, hogy másodközlésben nem adhatunk le érdekes cikkeidből. Kérünk, ha teheted, eredeti és csak nekünk szánt cikkeket küldj. — Zs. B. zls. kéri P. Incze Lajos és Hobán Jenő haditudósító-újságíró zászlócsokát, hogy tábori postaszámukat minél előbb közöljék.

SZÉKELY
HATÁRŐR

Népművelési, társadalmi, egyesületi hetilap. Előfizetési díj: negyedévre 2.80; félévre 5.50, egész évre 11 pengő. Egyes szám ára 24 fillér. Takarékpénztári csekk száma 42.198.

Kiadótulajdonos: Székely Határőr Egyesület Szövetsége.

Feloldás szerkesztő és felelős kiadó: Zsilbó Béla.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Marosvásárhely, Iosuth Lajos-u. 11. — Postafiók: 96. Tel.: 41. Kéziratokat nem örzünk meg és nem adjuk vissza.

Nyomatott a Bolyai-nyomda és könyvkiadó Kft. körforgógépén, Marosvásárhelyt. Felelős: Schmalzer János igazgató.